

Kappel, den 31. juli 2011

Klagenævnets j.nr.:
NMK-41-00019
NMK-41-0xxxx

Bemærkninger til Lolland Kommunes skrivelse af 23. maj 2011. Lokalplan 360-21 Forsøgsvindmøller ved Kappel

Med skrivelse af 11/1 2011 har Natur- og Miljøklagenævnet bedt Lolland Kommune om nærmere oplysninger i anledning af vor klage af 7/9 2010.

Endvidere har klagenævnet bedt kommunen om at kommentere de retlige spørgsmål, som sagen rejser samt elektronisk at fremsende kopi af øvrigt relevant materiale, herunder lokalplanforslaget, der er indgået i sagens bedømmelse.

På trods af, at Lolland Kommune har brugt over fire måneder på svaret til klagenævnet har vi konstateret, at kommunens bilagsmateriale er mangelfuldt, og bl.a. anmeldelsen fra Energi E2/DONG Energy er indtil videre ikke indsendt hverken fra Miljøcenter Roskilde eller Lolland Kommune.

Klagerne fastholder samtlige klagepunkter, og der nedlægges fortsat påstand om, at lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport ophæves om ugyldig.

Klagerne beder Natur- og Miljøklagenævnet om at tage hensyn til, at vi som klager har yderst vanskeligt ved at vurdere, hvilke retlige spørgsmål, der vedrører vedtagelsen af Kommuneplantillæg 360-18, og hvilke retlige spørgsmål, der vedrører vedtagelsen af Lokalplan 360-21.

Lolland Kommunes skrivelse af 23/5 2011 gør ikke dette mere klart, idet kommunen i flere tilfælde blot henviser til, at kommunen har lagt sig op ad vurderingen fra Miljøcenter Roskilde. Miljøcentret og Kommunen er ikke selv afklarede mht. deres myndighedsområder.

F.eks. henviser Miljøcenter Roskilde i skrivelsen af 16/9 2010 til Klagenævnet til, at Lolland Kommune er myndighed på et område (f.eks. støj), og kommunen henviser i skrivelsen af 23/5 2011 til, at miljøcentret er myndighed på præcis samme område.
Dette sammenholdt med, at de to myndigheder har afviklet deres høringer sideløbende og, at VVM-redegørelsen og Miljøvurderingen er meget svære at se forskel på, bortset fra titlerne, gør det meget vanskeligt for klagerne og det bør ikke komme klagerne til ugunst.

Lolland Kommune har kun ganske overfladisk, og i mange tilfælde helt undladt at sagsbehandle punkterne i Miljørapporten, hvilket er bekræftet med skrivelsen af 23/5 2011. Kommunen har blot forudsat, at Miljøcenter Roskilde har vurderet den af DONG Energys udarbejdede VVM-redegørelse /Miljørapport som troværdig, fyldestgørende og lovmedholdelig.
Lolland Kommune har ikke foretaget en selvstændig miljøvurdering, som krævet i planloven.

Klagerne vurderer Lolland Kommunes manglende sagsbehandling som en alvorlig fejl / forsømmelse, hvorved kommunen har tilsidesat borgernes retssikkerhed m.m. Borgerne skal kunne stole på, at kommunen foretager en reel vurdering af de enkelte projekter, og dette er ikke sket f.s.v. angår vindmøllerne ved Kappel.

I det følgende gives klagerens yderligere bemærkninger til sagen og Lolland Kommunes skrivelse af 23/5 2011.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1. Baggrund.....	3
1.1.1. Sagen skulle ikke starte forfra.....	4
1.2. Sagsforløb.....	5
1.2.1. Lolland Kommunes manglende miljøvurdering.....	6
1.2.2. Stiftsøvrighedens veto.....	9
2.1.1. Speciel inhabilitet.....	10
2.1.1.1. Tom Larsens forhold.....	13
2.1.1.2. Stig Vestergaards forhold.....	16
2.1.1.3. Bjarne Zachariassens forhold.....	17
2.1.2. Myndighedsinhabilitet.....	17
2.1.2.1. IWALs fremtid og udvikling afhængig af testpladsens godkendelse.....	18
2.1.2.2. IWAL har indgået rammeaftale med DONG Energy.....	22
2.2. PLANLÆGNINGSMÆSSIG BEGRUNDELSE FOR LOKALPLANEN.....	24
2.3. FORNYET HØRINGSPROCES.....	25
2.3.1. Lysafmærkning.....	26
2.3.2. Borgermødet den 26/8 2009.....	26
2.3.3. Det stillede spørgsmål til lysafmærkningen.....	27
2.3.4. Forsøg med lysafmærkning.....	28
2.4. KYSTNÆRHEDSZONEN.....	29
2.5. FORSIGTIGHEDSPRINCIPPET.....	29
2.6. STØJ.....	30
2.6.1. Støjberegningerne omfatter ikke samtlige vindmøller.....	31
2.6.2. Støjberegningernes støjudbredelseskort.....	32
2.6.3. Støjberegning fra den 1. juni 2010.....	32
2.6.4. Riddertoft og Gottesgabe Strandvej.....	34
2.6.5. Lollands bilag N - beregnet 20/1 2011 og fejlbehæftet.....	35
2.7. Støjfølsom anvendelse m.m.....	36
2.7.1. Støjfølsom arealanvendelse - Vesternæs.....	36
2.7.2. Støjfølsom arealanvendelse - Digestien – offentlighedens adgang.....	37
2.7.2.1. Lukninger / afspærringer.....	37
2.7.2.2. Vindmøllernes påvirkning af det rekreative område.....	39
2.7.3. Støjfølsom arealanvendelse - Peter Hansens Have og planteskole.....	39
2.7.4. Støjfølsom arealanvendelse - Gottesgabe Strandvej.....	41
2.8. LAVFREKVENT STØJ.....	41
2.9. SUNDHED OG SIKKERHED.....	44
2.10. ALTERNATIVER er ikke undersøgt.....	45
2.11. OPSTILLINGSMØNSTRE, HØJDER, INDBYRDES AFSTANDE.....	46
2.12. PLACERING AF VINDMØLLER PÅ GOTTEGABE GODS.....	46
2.13. HABITATOMRÅDE OG BESKYTTEDE ARTER.....	46
2.14. ANVENDELSE AF VIDEN I MILJØRAPPORTEN.....	47
Referencer.....	49
Bilag.....	50

1.1. BAGGRUND

Lolland Kommune skriver^[1]:

Miljøministeren traf den 29. november 2006 beslutning om at indkalde VVM og forslag til "Regionplantillæg nr. 8. Mulighed for placering af op til 9 store demonstrationsvindmøller ved Kappel, Rudbjerg Kommune", **med henblik på at sikre gennemførelse af forslaget.**

Miljøministeren indkaldte **ikke** forslag til Regionplantillæg nr. 8 med henblik på at sikre gennemførelse af forslaget.

Ministeriet ville vurdere, om Kappel skulle udnyttes fuldt ud eller evt. slet ikke, hvilket også fremgik af såvel udtalelser i nyhederne på TV den 29/11 2006, hvor Miljøministeriets kontorchef Peter Baltzer Nielsen medvirkede, som af pressemeddelelser m.m. fra ministeriet.

Uddrag af

Miljøministeriets pressemeddelelse af 30/11 2006^[2]

"Miljøministeren overtager planlægningen af demonstrationsvindmøller på Lolland":

Miljøminister Connie Hedegaard har i går indkaldt Storstrøms Amts forslag til regionalplantillæg for 9 demonstrationsmøller ved Kappel på Vestlolland. Dermed overtager miljøministeren amtsrådets beføjelser i denne særlige sag. Det forudsætter dog ikke den endelige beslutning om, hvorvidt og i givet fald hvor mange demonstrationsmøller, der skal opstilles.

"Der er her tale om en helt særlig sag, som jeg har valgt at kalde ind af hensyn til, at der i Danmark skal udpeges egnede områder til at teste store nye vindmøller. Jeg vil gerne understrege, at vi ikke dermed har taget beslutning om, hvor mange møller, der vil blive stillet op. Derimod går vi nu i gang med at vurdere de indsigelser mod regionplanforslaget som vi har bedt amtet fremsende til os. Det samme gælder øvrigt materiale som måtte have indgået i amtets vurdering op til amtsrådsmødet", siger miljøminister Connie Hedegaard.

"Miljøministeren blander sig i vindmølleprojekt",

onsdag den 29/11 2009, kl. 19:09 af lip1, www.TV2east.dk:

Amtet skulle i dag have truffet beslutning om syv-ni høje vindmøller i Kappel. Men i sidste øjeblik gik miljøministeriet ind i sagen og fratog amtet beslutningen. Det er nu alene miljøministeriets afgørelse.

Tidligere i dag var der bekymring i Kappel. Amtsrådet skulle nemlig beslutte om Kappel skulle skifte den nuværende vindmøllepark ud med nye demonstrationsmøller på helt op til 200 meter.

Men så blev bekymringen afløst af undren og forvirring. I sidste time tog miljøministeren nemlig afgørelsen fra amtsrådet. Og nu er det i stedet miljøministeriet selv, der skal tage beslutningen.

- Det gør vi fordi, amtet havde planer om at begrænse arealet til vindmølleparken. Og nu vil vi se på, om man enten skulle sløjfe stedet helt, eller om man ikke skulle holde sig til det oprindelige areal, siger Peder Baltzer Nielsen, kontorchef i Miljøministeriet.

Lolland Kommune skriver^[1]:

*Dette satte samtidig Rudbjerg kommunes forslag til kommuneplantillæg og lokalplan om samme emne i **bero**.*

Projektet blev som Lolland Kommune korrekt anfører sat i bero. *Det blev hverken forkastet eller vedtaget. Samtlige de høringssvar, indsigelser, underskriftsindsamlinger m.m., der blev indsendt i perioden 2006 til 2009 burde have indgået i behandlingen efter planlovens bestemmelser. **Det har de ikke, hvilket udgør en retlig mangel.***

Lolland Kommune skriver^[1]:

Miljøministeren besluttede den 9. september 2008, at den videre planlægning af projektet skulle varetages af Miljøcenter Roskilde (i dag Naturstyrelsen Roskilde).

Den 8/9 2008 skrev miljøminister Troels Lund Poulsen til Kappelgruppen, at Roskilde Miljøcenter skulle foretage en fornyet supplerende 8 ugers høring. Skrivelsen er vedlagt som *bilag 26*.

Uddrag af

Miljøminister Troels Lund Poulsen til Kappelgruppen den 8/9 2008 (bilag 26):

Jeg har endvidere besluttet, at regionplan-sagen om Kappel-l-møllerne, der blev "kaldt ind" til ministeriet i efteråret 2006 nu **fortsætter** i Miljøcenter Roskilde. Miljøcentret vil således arbejde videre med sagen med henblik på vedtagel-

se af kommuneplantillæg mv., dog således, at miljøcentret under processen foretager en fornyet supplerende 8 ugers høring i forhold til den tidligere høring i amtets regi i eftersommeren 2006.

Der vil således for jer og andre interesserede på Vestlolland i den kommende tid igen blive lejlighed til at se og kommentere forslaget til det kommende kommuneplantillæg for store forsøgsvindmøller på Kappel-I-området. I den forbindelse kan støjhensyn herunder om lavfrekvent støj naturligvis indgå i kommentarer mv., herunder også på baggrund af de undersøgelser der udføres.

Lolland Kommune skriver^[1]:

Blandt andet som følge af **lovændringer** var der herefter behov for fornyet VVM, kommuneplantillæg og lokalplan. Dette var **baggrunden for opstart af en ny planproces.**

DONG Energy og myndighederne har arbejdet videre med planen for vindmøllerne fra 2006 – "7-9 demonstrationsvindmøller ved Kappel", som det også fremgår af bl.a. bilag 27.

Der er ikke fremlagt et nyt projekt, og lovændringerne er ikke så omfattende, at de ville kræve en ny planproces.

1.1.1. SAGEN SKULLE IKKE STARTE FORFRA

I oktober 2008 spurgte folketingsmedlem, Henrik Høegh miljøministeren om "Kappelmøllerne" skulle starte forfra, og ministeren svarede, at sagen **ikke** skulle starte forfra, men at det foreliggende materiale skulle opdateres. Korrespondancen er vedlagt som bilag 28.

Uddrag af mail fra

Henrik Høegh, MF til Miljøministeren den 15/10 2008 (bilag 28):

Kære Troels

Jeg er blevet ringet op af Tom Larsen, V Lolland Byråd. Han var frustreret over at Miljøcentret i Roskilde havde indkaldt ham og DONG for at fortælle at nu skulle sagen om "Kappelmøllerne" starte forfra.

Både i brevet fra dig og ved møde med Svernd Kofoed Hansen (hed han vist??) fra By- og Landskabsstyrelsen, har de fåret fortalt at det var muligt at sende forslaget i høring og fortsætte sagen derfra.

Nu er spørgsmålet, vil du spørge til sagen internt, eller skal de henvende sig officielt og henvise til dit brev?

Uddrag af brev fra

Miljøminister Troels Lund Poulsen til Henrik Høegh, MF den 29/10 2008 (bilag 28):

Miljøcenter Roskilde afholder et første teknikermøde med DONG og Lolland Kommune den 3. november 2008 med henblik på at drøfte og beslutte det videre forløb, herunder perspektiverne, så alle involverede er fuldt bekendt med, hvad der skal ske. Sagen skal således ikke begynde forfra, men det foreliggende materiale opdateres, hvis der er behov herfor, og sendes i høring.

Da den første høring sker sideløbende med, at der arbejdes på opdatering af planmaterialet, vil den kun i begrænset omfang påvirke den samlede tidsplan for arbejdet. Det videre arbejde sker efter aftale med kommune og DONG, og der vil ikke blive iværksat undersøgelser eller opgaver, som ikke er nødvendige i henhold til lovgivningen.

Af svaret fra miljøministeren den 29/10 2008 fremgår det, at den første høring - "Idéfasen" - skulle forløbe sideløbende med, at planmaterialet opdateredes, og at det kun i begrænset omfang ville påvirke den samlede tidsplan. Det indikerer, at den supplerende idéfase, som skulle gennemføres af Miljøcenter Roskilde, ville blive mere eller mindre en pro forma indkaldelse.

Af et udkast til svarskrivelse (bilag 28) til Henrik Høegh, underskrevet af vicedirektør Sven Kofoed-Hansen den 28/10 2008 fremgår det, at Miljøcenter Roskilde ønskede at "trimme" VVM-redegørelsen^[4], da den var sårbar overfor en forventet klage til Naturklagenævnet. Med de to (pro forma) høringer ville man forhindre, at der kunne klages over fejl og mangler ved den del af planprocessen, som Storstrøms Amt var ansvarlig for.

Uddrag af

Udkast til svarskrivelse til Henrik Høegh, MF underskrevet af Sven Koefoed-Hansen den 28/10 2008 (bilag 28):

Det fremgik også af brevet, at den videre planlægning for forsøgsmølleområdet ved Kappel i Lollands Kommune fortsættes hos Miljøcenter Roskilde, således at det allerede tilvejebragte planmateriale indgår i sagen. Kommuneplantillægget skal følges op af Lolland Kommunes vedtagelse af en lokalplan.

Miljøcenter Roskilde har endnu ikke drøftet sagn med hverken kommune eller DONG, og afholder første møde den 3. november 2008 med henblik på at drøfte og beslutte det videre forløb, herunder tidsperspektiverne.

Politik

Ud fra et hensyn til både bygherre, kommune, ministeriet og tidsperspektiverne foreslår Miljøcenter Roskilde, at planprocessen opererer med 2 offentlige høringer i stedet for 1. Det er det, nogen kan kalde at begynde "forfra".

Baggrunden for fornyet høring er følgende:

Miljøcenter Roskilde vurderer, at den 2 år gamle VVM-redegørelse indholdsmæssig er sårbar i en forventelig klage til Naturklagenævnet. Det er på den baggrund nødvendigt, at "trimme" det foreliggende VVM-materiale, så det lever op til reglerne.

.. Fornyet høring betyder også, at der ikke længere kan klages over mulige fejl og mangler i den del af planlægningsprocessen, som amtet var ansvarlig for. Og det må forventes at sagen bliver påklaget til Naturklagenævnet.

At VVM-redegørelsen^[4] / planlægningsprocessen i 2006 var meget "tynd" og sårbar og ikke ville kunne holde til en prøvelse, havde såvel miljøministeriet som miljøcentret konstateret. Sårbarheden fremgår også af drøftelserne mellem Lolland Kommune og Miljøcenter Roskilde på opstartsmødet den 3/11 2008. Referatet fra mødet er vedlagte som bilag 29.

Uddrag af

Referat fra opstartsmødet den 3/11 2008 om planlægning af Kappel demonstrationsmølleområde (bilag 29):

Endvidere kan det konstateres, at planforslaget mangler en miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer, belysningen af alternativer kan gøres bedre og der er ikke foretaget en belysning af de socioøkonomiske konsekvenser. ..

Miljøcentret vil lægge vægt på, at VVM-redegørelsen og processen gøres så robust som mulig overfor en forventelig påklage til Naturklagenævnet. ...

Klagerne fastholder, at der ikke er tale om et nyt projekt i planlægningsmæssig og teknisk forstand. Det er projektet fra 2006 "7-9 demonstrationsvindmøller" der er arbejdet videre med. Flere steder i Kommuneplantillægget, VVM-redegørelsen, lokalplanen m.m. benævnes møllerne også fortsat "demonstrationsvindmøller", ligesom man gjorde i 2006, da planprocessen startede.

1.2. SAGSFORLØB

Lolland Kommune skriver^[1]:

I perioden 30. marts til 30. april 2009 afholdt Miljøcenter Roskilde offentlig høring, hvor man indkaldte idéer og forslag til det forestående planarbejde.

Miljøcenter Roskildes indkaldelse af ideer og forslag i foråret 2009 var en "pro forma" indkaldelse, med det formål at hindre borgerne i at kunne klage til Naturklagenævnet over fejl og mangler som f.eks. den manglende miljøvurdering, manglende undersøgelse af alternative placeringer, de mange inhabilitetsproblemer m.m. i den del af planprocessen, som blev gennemført af Storstrøms Amt og Rudbjerg Kommune i 2006.

Myndigheden var ikke indstillet på at tage højde for evt. indsendte idéer og forslag.

Det kan konstateres, at det ikke blot tydede på, som anført i miljøministerens skrivelse af 28/10 2008 (bilag 28), at det ville blive en pro forma indkaldelse. Det var det.

Miljøcenter Roskilde og Lolland Kommune har ignoreret skrivelser fra bl.a. Riddertoft Beboerforening og Lolland Kommunes Miljøteam (Bilag 33), som havde gjort opmærksom på, at de af DONG Energy udførte støjberegninger i marts 2009 viste overskridelser af grænseværdierne for støj ved beboelserne på Gottesgabe Strandvej, også selv om det ville være de høje grænseværdier, der skulle være gældende.

Det forslag, der blev sendt i høring i august 2009, kunne have været tilrettet mht. møllernes placering, hvis man havde forholdt sig til de indsendte skrivelser til idéfasen. Herudover var der peget på flere alternative placeringer, som aldrig blev undersøgt.

Uddrag af mail fra

Tove Kjær Hansen, Dong Energy til Miljøcenter Roskilde, Lolland Kommune m.fl. den 1/5 2009 (Bilag 31):

Kære alle - Vedlagt første udkast til VVM-redegørelsen og visualiseringer og landskabsvurderingen, der indgår som kap.3 i redegørelsen. Som I vil se, mangler vi resultaterne af konsulentrapporter om sikkerhedsforhold og noget uddybende om støj/lavfrekvent støj og de når ikke at komme før i næste uge. Vedr. landskabskapitlet kan det være svært at bedømme visualiseringerne i vedlagte "skærmudgave", men vi kan medbringe trykte udgaver til mødet den 11. Maj - eller sende dem inden, hvis nogen ønsker det. Det er tanken, at hele redegørelsen til sin tid opsættes i samme format som landskabskapitlet. Hvis I umiddelbart har bemærkninger m.v. hører vi gerne fra jer. Ellers på gensyn den 11. Maj

At DONG Energy, allerede **dagen efter** at fristen for indsendelse af idéer og forslag til idéfasen var udløbet, kunne fremlægge første udkast til VVM-redegørelse, samt at Lolland Kommune blot 27 dage efter, at fristen var udløbet, kunne fremsende et færdigbehandlet projekt til politisk behandling, bekræfter, at de indsendte forslag **ikke** er medtaget i behandlingen, sådan som det er forudsat i lovgivningen. **Heller ikke de indsendte bidrag i 2006 er indgået, og det fastholdes som anført i klagen, at bl.a. alternativer ikke er reelt undersøgt.**

Overskriften "**DONGs forsøgsvindmøller ved Kappel på Lolland**" på Miljøcenter Roskildes annonce den 30/3 2009 til den supplerende idéfase fremhævede, at det var 2006-projektet, som blev videreført, sådan som udmeldingen var fra miljøministeren i september 2008. Det fremgik også af annoncen, at der var trådt nye regler i kraft, hvilket ligeledes indikerede, at det var 2006-projektet, man arbejder videre med. **Altså ikke et nyt projekt. Nye projekter skal jo blot overholde gældende lovgivning.**

Af annoncen fremgik det også, at der "tidligere er gennemført væsentlige dele af en VVM-procedure for opstilling af forsøgsvindmøller i dette område", men **det fremgik ikke, at tidligere indsendte bidrag ikke ville indgå i miljøvurderingen.** Annoncen er vedlagt som bilag 32.

Kappelgruppen og Riddertoftes Beboerforening har i deres høringsbidrag og skrivelser til Miljøministeriet, Miljøcenter Roskilde og Lolland Kommune henvist til, at tidligere fremsendt materiale skulle indgå i sagsbehandling. Kappelgruppens skrivelse af 29/3 2009 er vedlagt som bilag 33.

Da de to myndigheder annoncerede høringen af forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan, fremgik det heller ikke, at tidligere indsendte høringsbidrag ikke ville indgå i sagsbehandlingen.

1.2.1. LOLLAND KOMMUNES MANGLENDE MILJØVURDERING

Lolland Kommune skriver^[1]:

På mødet (den 11/5 2009) gav DONG Energy udtryk for, at de ønskede sagen fremmet mest muligt, og Lolland Kommune besluttede derfor at påbegynde lokalplanarbejdet samtidig med udarbejdelsen af VVM og kommuneplantillæg.

Blot 16 dage efter mødet den 11/5 2009 og blot 26 kalenderdage efter at forvaltningen i Lolland Kommune havde modtaget DONG Energys første udkast til VVM-redegørelsen - blev forslag til lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport sendt til politisk behandling.

En sagsbehandlingstid på – max. 26 kalenderdage – til en miljøvurdering af et så gigantisk projekt, viser at DONGS projekt havde en meget høj prioritet i kommunen, men også, som klagerne påstår, at der ikke foretaget en egentlig miljøvurdering i Lolland kommune.

Til sammenligning havde Lolland Kommune behov for en sagsbehandlingstid på ikke mindre end 132 kalenderdage til svarskrivelsen af 23/5 2011 til Klagenævnet.

Lolland Kommune skriver^[1]:

Lolland Kommune blev herefter løbende orienteret om VVM processen, og **kommunen har på in-
det tidspunkt fundet grundlag for at betvivle vurderingerne fra Miljøcenter Roskilde som
den overordnede plan- og miljømyndighed. I miljøvurderingen til lokalplanen lagde Lol-
land Kommune sig derfor tæt op ad vurderingerne i VVM'en.**

Klagerne har løbende modtaget aktindsigt, og har ikke kunnet konstatere, at kommunen lø-
bende er blevet orienteret om VVM-processen af Miljøcentret. Hvis dette er sket, må det være
pr. telefon uden telefonnotater hos nogen af parterne.

Lolland Kommunen har deltaget i to møder efter opstartsmødet i november 2008, inden lokal-
planforslaget blev sendt i udvalgsbehandling. Disse møder blev afholdt den 3/3 2009 og 11/5
2009. Ét 4. møde blev afholdt den 15/6 2009, altså medens lokalplanforslaget blev politisk
behandlet i Lolland Kommune. Mødereferaterne er vedlagt som *bilag 29*.

Uddrag af

Referat fra møde 3 den 11/5 2009 om planlægning for vindmøller ved Kappel (*bilag 29*):

Ad. 3. Udkast til VVM-redegørelse

Det foreliggende 1. udkast til VVM-redegørelse, herunder visualiseringsrapport, blev gennemgået. DONG noterede
forslag til rettelser og vil indarbejde disse i næste udkast, som er aftalt rundsendt ultimo maj. Manglende afsnit fra
konsulenter vil blive fremsendt så snart de foreligger.

Miljøcenter Roskilde vil sideløbende med at DONG udarbejder næste udkast til VVM-redegørelse, udarbejde udkast til
de indledende afsnit – kommuneplantillæg, forholdet til anden planlægning, modtagne idéer og forslag m.v.

DONG lever forslag til ikke-teknisk resumé til Miljøcenter den 20. maj 2009.

Kommunen fremsender snarest til Miljøcentret gældende kommuneplan for Rudbjerg Kommune samt udkast til de-
batoplæg for vindmølleplan.

Udkast til lokalplanforslag skal foreligge internt i kommunen senest uge (uge 21).

Aftalt, at Miljøcentret i uge 21 fremsender udkast til kommuneplantillægs-retningslinjer.

Ad 4. Modtagne idéer og forslag til idéfasen

Modtagne idéer og forslag var udsendt og blev gennemgået – der aftales de mindre suppleringer af det næste udkast
til VVM-redegørelsen, som ideer og forslag gav anledning til.

Ad. 5. Nyt fra Lolland Kommune

Kommunens Teknik- og Miljøudvalg har den 7.5.09 taget stilling til, at hele nærområdet, bebyggelsen langs Vester-
næsvej inklusiv "Peter Hansens Have & Planteskole", i støj-mæssig henseende er at betragte som "det åbne land".

Ad 6. Nyt fra Miljøcenter Roskilde

Der har været et spørgsmål til ministeren fra Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg vedr. projektet.

Nyt vindmøllecirkulære forventes i kraft inden længe, men den endelige udformning er endnu ikke kendt. Når det fore-
ligger skal der foretages visse konsekvensrettelser i VVM-redegørelse mm.

Som det fremgår af referatet fra mødet den 11/5 2009, var der flere rettelser, som skulle ind-
arbejdes i DONGs første udkast til VVM-redegørelsen, og der manglede også fortsat afsnit fra
konsulenter. Man var også opmærksom på, at der i VVM-udkastet skulle foretages visse kon-
sekvensrettelser i forhold til det nye vindmøllecirkulære, som var på vej.

Cirkulæret blev vedtaget den 22/5 2009 og trådte i kraft den 10/6 2009.

Lolland Kommune valgte **ikke** at afvente Miljøcenter Roskildes sagsbehandling af det modtag-
ne forslag til VVM-redegørelse. Ej heller havde kommunen "tid til" / eller ønske om, at vurdere
alternative placeringer eller sikre sig, at alternative placeringer var undersøgt. Heller ikke støj-
forhold, konsekvenser for habitater m.m. blev undersøgt og vurderet som krævet i lovgivnin-
gen.

**Første udkast af VVM-redegørelsen udarbejdet af DONG Energy blev sendt til politisk
behandling, og i sagsfremstillingen kaldte man det "Miljørapport".** I rapporten som
blev politisk behandlet i juni 2009 stod der fortsat "VVM-redegørelse".

Den miljørapport, der blev vedtaget af byrådet i juni 2009, blev da også udgivet i en "august
2009-udgave" i forbindelse med høringen.

Det er klagerens påstand, at Lolland Kommune ikke har foretaget en reel myndighedsbehandling, og at det i sig selv udgør en retlig mangel.

På mødet den 11/5 2009 er det tilsyneladende gået op for kommunen, at der skulle laves en selvstændig miljørapport for lokalplanen. Kommunens forslag til miljørapport som blev politisk behandlet i juni måned 2009 var en "copy paste" af det første udkast til VVM-redegørelse, hvilket bl.a. fremgår af *bilag 34*.

Uddrag af mail fra

Planlægger Magnus Klamer Jørgensen, Lolland til Johnny Christensen, Agraf den 12/5 2009 (bilag 34):

Som bekendt havde vi møde med DONG og MCR i går hvor vi snakkede om VVM'en og den videre proces. På mødet gjorde RMC det klart at de laver KT for møllerne og at der skal laves en selvstændig miljørapport for LP'en, der dog godt stort set kan være en "copy paste" af den for KT.

Den 4/6 2009 blev forslag til lokalplan 360-21 med tilhørende såkaldte "miljørapport" politisk behandlet i Teknik- og Miljøudvalget i Lolland Kommune, på trods af, at Miljøcentret den 15/6 2009 fortsat betragtede VVM-redegørelsen/Miljørapporten som et halvfærdigt udkast jfr. nedenstående.

Uddrag af mail fra

Gert Agger, Miljøcenter Roskilde til Rita Petersen vedr. Kappelvindmøller den 15/6 2009 (bilag 34):

Indledningsvis skal jeg bemærke, at vi ikke fra miljøcentrets side blander os i, hvad kommunen offentliggør af hel- eller halvfærdige udkast til VVM-redegørelse.

Vi er fra miljøcentrets side i færd med at færdiggøre VVM-redegørelsen og kan derfor ikke kommentere på de udkast kommunen måtte have offentliggjort. ..

Vi betragter ikke nogen af de afsnit vi har liggende som færdige - der bliver hele tiden rettet og konsekvensrettet, så jeg vil være glad, hvis vi må vente et par uger og kan sende den færdige rapport ud.

Lolland Byråd besluttede den 25/6 2009:

1. At godkende forslag til lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport.
2. At lokalplanforslaget ved offentliggørelsen skulle tilrettes, såfremt det nye vindmølleliculære var trådt i kraft.
3. At lokalplanforslaget blev sendt i forlænget offentlig høring, pga. sommerferie, frem til 30/9 2009.
4. At der skulle afholdes borgermøde d. 26/8 2009, sammen med DONG Energys offentlige møde om konsekvenser for de omkringliggende faste ejendomme og lokalplanen.

Det forslag til lokalplanforslag 360-21 med tilhørende miljørapport, som Lolland Byråd vedtog at sende i høring på mødet den 25/6 2009, blev ikke blot tilrettet i forhold til det nye vindmølleliculære, som jo allerede var trådt vedtaget den 22. maj 2009.

Forslaget blev tilrettet og ændret på langt flere punkter.

Klagerne har foretaget en juridisk sammenligning af nedenstående 3 udgaver:

1. Forslag til lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport, vedtaget juni 2009.
2. Forslag til lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport, sendt i høring den 4/8 2009.
3. Lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport, vedtaget juni 2010.

Et uddrag af de mange ændringer fremgår af *bilag 35*.

Da planen blev vedtaget i juni 2010 blev store afsnit tilføjet i miljørapporten om bilag IV-arter, lysafmærkning, alternative placeringer m.m.

Så vidt klagerne kan konstatere, har Lolland Kommune ikke fremsendt "høringsudgaven" til klagenævnet. Denne er vedlagt som *bilag 53*.

Som *bilag 54* er der vedlagt et tidsskema.

Lokalplanforslaget blev ikke sendt i høring umiddelbart efter byrådsvedtagelsen, men først den 4/8 2010 og uden forlænget offentlig høring.

Lolland Kommune skriver i afsnit 1.2^[1]:

I høringsperioden kom der **25 høringsvar fra myndigheder, interessenter, foreninger, borgere og sommerhusejere, samt en underskriftsindsamling med 17 underskrifter.** De fleste indsigelser omhandlede naturforhold, støj, visualiseringer, socioøkonomiske forhold samt gener fra lysmasterne.

Som bilag G har Lolland Kommune vedlagt høringssvarene fra 2009.

Kommunen bekræfter med bilag G, at den ikke har forholdt sig til indsigelserne / høringssvarene m.m. som er indsendt i perioden 2006-2009.

Det fremgår også utvetydigt af Lollands bilag E.

Lollands bilag G er endvidere mangelfuldt, idet der mangler mindst 4 høringsvar. Disse er vedlagt som *bilag 36*. Det som Lolland Kommune kalder "en underskriftsindsamling med 17 underskrifter" er en omfattende indsigelse fra 16 husstande på Vesternæsvej.

1.2.2. STIFTSØVRIGHEDENS VETO

Lolland Kommune skriver^[1]:

Den **11. februar 2010 forsøgte Miljøcenter Roskilde at mægle** i sagen mellem Lolland-Falsters Stift og Lolland Kommune **uden held**. Miljøcenter Roskilde traf derfor den **16. februar 2010 afgørelse i sagen**, hvorefter lokalplanen blev opretholdt. Lolland-Falsters Stifts veto blev dermed ophævet.

Der er flere faktuelle fejl i Lollands oplysninger. Mødet med Miljøcenter Roskilde blev afholdt den 11/1 2010 og ved skrivelse af 10/2 2010 meddelte Miljøcentret sin afgørelse.

Klagerne fastholder, at der ikke har fundet en reel og egentlig mægling sted.

Af Miljøcentrets afgørelse (*klagens bilag 13*) fremgår det, at parterne den 11/1 2010 udvekslede synspunkter ved et møde hos Miljøcenter Roskilde. Afgørelsen indeholder et notat fra dette møde. Heraf fremgår det, at Lolland Kommune er bevidst om de forhold, som Stiftsøvrigheden har fremført, men kommunen har truffet valget til fordel for vindmøllerne. Der er ikke fremført begrundelser overhovedet. **Derimod fremfører Miljøcenter Roskilde mange synspunkter og holdninger.**

Notatet afspejler på ingen måde en mægling, men Miljøcenter Roskildes synspunkter som part i sagen. En part der ikke agter at iagttage modpartens/Stiftsøvrigheden argumenter.

Stiftet har da også fremsat flere bemærkninger til Miljøcentrets notat jfr. *klagens bilag 12*.

Uddrag af notat af

Mæglingsmøde 11/1 2010 mellem Lolland Kommune, Stiftsøvrigheden og Miljøcenter Roskilde (*klagens bilag 13*):

Kommunen er bevidst om forholdet, men har truffet valget til fordel for vindmøllerne. Lokalplanforslaget er udarbejdet i overensstemmelse med forslag til Kommuneplan-tillæg med VVM, som er udarbejdet af Miljøcenter Roskilde. Miljøcenter Roskilde .. I efteråret 2008 bad Miljøministeren miljøcentret om at gøre plan- og VVM-grundlaget for en demonstrations vindmøllepark færdigt.

.. Miljøcentret udsendte i august 2009 et forslag til kommuneplantillæg med VVM. .. udgivet i overensstemmelse med de udmeldte statslige interesser i kommuneplanlægningen. .. kommuneplantillægget, og dermed Lolland Kommunes Lokalplanforslag, er i overensstemmelse med de aktuelle statslige mål om at fremme udviklingen og anvendelsen af vindkraft som en væsentlig del af landets fremtidige CO2-fri energiforsyning.

Miljøcenter Roskilde er enig med stiftet i, at de planlagte vindmøller vil få en væsentlig betydning for oplevelsen af Kappel Kirke.... udbygning af visualiseringerne i forhold til VVM-redegørelsen næppe vil føre til afgørende ny erkendelser om det landskabelige samspil mellem vindmøller og Kirke. Herudover lægger miljøcentret vægt på, at området ved Kappelområdet er meget velegnet til vindmøller og at det har været udlagt til vindmølleformål igennem mange år.

Alternativet til de planlagte vindmøller på op til 200 m må derfor realistisk set antages at være vindmøller på de normale 150 m, som tillades i vindmøllecirkulæret. Miljøcentret er af den opfattelse, at den nævnte forskel i møllestørrelse næppe vil føre til væsentligt forbedring af det landskabelige samspil med Kappel Kirke. ..

Miljøcenter Roskilde tilkendegav på denne baggrund – og på baggrund af VVM- redegørelsens vurderingerne af projektets miljømæssige virkninger - at man inden for ca. 4 uger vil træffe afgørelse i sagen. Afgørelsen vil afspejle, at man efter en afvejning af de statslige interesser i sagen, finder, at hensynet til udviklingen og anvendelse af vindkraft i den konkrete sag må tillægges større vægt end hensynet til landskabet omkring Kappel Kirke.

Det vil i den forbindelse blive præciseret, at der er tale om en konkret afvejning af de samfundsmæssige interesser i sagen, og at afgørelsen derfor ikke kan lægges til grund for vurderinger i andre sager vedrørende varetagelse af hensynet til kirkernes omgivelser i det åbne land.

Kommentarer til Miljøcenter Roskildes synspunkter, som fremgår af notatet:

- En **færdiggørelse af grundlaget** for en *demonstrationsvindmøllepark* kunne også være en beslutning om at forkaste projektet, foretage en væsentlig reduktion, fortage øvrige ændringer i projektet, eller evt. at arbejde videre med projektet i et mere egnet område med mindre gener for omkringboende m.m.
- Miljøcentret fremhæver de **statslige interesser** i kommuneplantillægget, men alle vindmøller i Danmark opstilles på baggrund af de statslige interesser og målet at nedbringe CO₂-udslippet. *Konsekvensen må så være, at alle øvrige miljøhensyn skal vige til fordel for vindmøller, og at man ikke skal fortage en reel VVM-vurdering.*
- At området har været **udlagt til vindmøller i mange år** er et usagligt argument. De nuværende ens vindmøller, på under 50 meter, i én buet række langs kysten uden lysafmærkning, som ikke dominerer kirkens omgivelser, kan slet ikke sammenlignes med det planlagte projekt med 7 forskellige vindmøller af varierende design og højde (156-200 meter) med *højintensiv lysafmærkning på 2 stk. 200 meter høje gittermaster med 40-60 kraftige blink i minuttet. Alt sammen placeret rodet og tættere på kirken end de mindre møller.*
- Det er **ikke realistisk** at antage, **at et alternativ ville være produktionsvindmøller på ca. 150 meter.** *Lolland Kommune har ikke udlagt området til vindmøller under 150 meter.* Et enkelt blik på Miljøministeriets kort til planlægning af vindmøller viser, at afstandene til nærmeste beboelse ikke vil kunne overholdes. Det ville i givet fald blive max. 2-3 vindmøller i én række, idet lovgivningen ville skulle overholdes m.h.t. afstand mellem møllerne, opstillingsmønster m.m. Visuelt ville oplevelsen fra kirken være betydeligt forbedret, såfremt området blev udlagt til vindmøller op til 150 meter og bl.a. ville møllerne max. skulle afmærkes med et svagt fast rødt lys.

Klagerne fastholder, at der ikke har fundet en reel og egentlig mægling sted, og at Miljøcenter Roskilde var inhabil i afgørelsen af Stiftsøvrighedens veto, da miljøcentret selv har stået for tilvejebringelsen af kommuneplantillæg 360-18.

Miljøcentrets medarbejder havde da også meddelt klagerne, at man agtede at finde en uvildig mægler, idet man selv var meget involveret i sagen. Dette burde miljøcentret have fastholdt!

2.1.1. SPECIEL INHABILITET

Lolland Kommune skriver^[1]:

Det bemærkes i øvrigt generelt vedrørende spørgsmålet om inhabilitet for de medlemmer af kommunalbestyrelsen, der samtidig var medlemmer af bestyrelsen for International Wind Academy Lolland A/S, at Statsforvaltningen Sjælland i en afgørelse af 17. december 2009, har afvist at rejse en tilsynssag om inhabilitet.

Med hensyn til Statsforvaltningens skrivelse af 17/12 2009 har Statsforvaltningen ikke taget stilling til, om en eller flere af kommunalbestyrelsesmedlemmerne er/var inhabile og heller ikke, om de har/har haft en eller flere økonomiske interesser.

Uddrag af

Statsforvaltningens skrivelse af 17/12 2009 (Lollands bilag 0):

Statsforvaltningen finder på det foreliggende grundlag ikke anledning til at foretage en nærmere undersøgelse af spørgsmålet om inhabilitet, da der ikke er anført forhold, som giver os anledning til at formode, at kommunen har handlet i strid med det netop beskrevne. Det bemærkes hertil i øvrigt, at det forholdt, at du spørger om nogle kom-

municipalbestyrelsesmedlemmer kan have en økonomisk interesse i sagen vedrørende vindmøllerne, ikke i sig selv er tilstrækkelig til at, statsforvaltningen rejser en tilsynssag.

Klageren har desværre ikke fremført konkrete påstande i sin henvendelse til Statsforvaltningen, men blot spurgt ind til om nogle af kommunalbestyrelsesmedlemmerne kunne have en økonomisk interesse i sagen vedr. vindmøllerne.

Klageren kunne have valgt at indsende klagen igen, for med de punkter der f.eks. er anført i nærværende klage over vedtagelsen af Lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport, så havde Statsforvaltningen nok fundet anledning til at foretage en nærmere undersøgelse.

Statsforvaltningen anmodede imidlertid Lolland Byråd om en udtalelse om selskabets uddannelse af vindmøllemonter med angivelse af anvendte lovgivning.

Lolland Kommunes udtalelse til Statsforvaltningen mangler i bilagsmaterialet, og ligeledes mangler Statsforvaltningens afgørelse, hvilket er meget beklageligt.

Disse skrivelser/afgørelser kunne have været relevante, og så vidt klagerne har kunnet konstatere er Statsforvaltningens afgørelse m.h.t. IWALs uddannelse af vindmøllemonter ikke blevet behandlet på et åbent byrådsmøde, hvilket sådanne afgørelser ellers normalt bliver.

Lolland Kommune skriver^[1]:

*.. et kommunalbestyrelsesmedlem, der berøres af en planbeslutning, men som ikke berøres væsentligt anderledes end andre personer, ikke vil kunne anses for inhabil. **Inhabilitet forudsætter således en helt særlig interesse f.eks. af økonomisk karakter.***

Klagerne har såvel i klagen og yderligere i denne skrivelse redegjort for, at der foreligger en helt særlig interesse, og at denne bl.a. er af økonomiske karakter. Ligeledes er der redegjort for, at også helt særlige forhold gør sig gældende, m.h.t. kommunens aktieselskab IWAL, som har været økonomisk afhængig af, at lokalplanen for vindmøllerne ved Kappel blev vedtaget og at vindmøllerne faktisk etableres.

Endvidere er ideen med oprettelsen af selskabet udsprunget af henvendelsen fra Energi E2 / DONG Energy om etableringen af demonstrations-/forsøgspladsen ved Kappel.

Som det fremgår af IWALs årsregnskaber og ledelsesberetninger, så har IWALs fremtid i meget høj grad været afhængig vedtagelsen af testpladsen ved Kappel, men man har i årenes løb været nødt til at "sadle lidt om".

Uddrag af

Ledelsesberetning, Årsrapport 2006/2007 for IWAL (Lollands bilag O, side 26-37):

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

..Fremtiden og den videre udvikling er helt afhængig af yderligere projektilskud eller af kapitalindskud samt af offentlig godkendelse af vindmølleplaceringer (testplads ved Kappel).

Den fremtidige finansiering er planlagt, men afhængig af de offentlige godkendelser og endelige tilsagn.

Uddrag af

Ledelsesberetning, Årsrapport 2008 for IWAL (Lollands bilag O, side 13-25):

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Regnskabet er forløbet med en række udfordringer.

.. Målene for perioden er ikke nået grundet direktionens fratreden maj måned. Bestyrelsens daværende formand indtrådte i direktionen og bestyrelsen blev restruktureret alt i alt for bedst muligt at varetage selskabets interesse. Selskabet har ønsket at fremme og drive virksomhed indenfor forskning og teknologiformidling i et Viden- og teknologicenter, hvor tilknytningen til en kommende havvindmøllestestplads ved Kappel ikke skal være afgørende, man at adgang til 116 eksisterende vindmøller på Lolland kan danne grundlag for effektivering af selskabets hovedaktivitet.

Der er blevet arbejdet med projektpartnere og godkendelse af et nyt EU-projekt "Vinden- og teknologicenter for vindmølle drift". Der har i den forbindelse været en række udfordringer i den ny forordning og sammenholdt med ny tolkning af statsstøtteområdet, har medført et ændret projekt, selskabet forventer sig meget af.

Ledelsen har sikret finansiering af driften, ligesom tilsagn om finansiel projektstøtte.

Af IWALs årsrapport for 2009 fremgår det i ledelsesberetningen, at de sidste udfordringer er løst, og at fremtiden for den videre udvikling er sikret.

Lokalplan 360-21 blev vedtaget netop den 25/6 2009 – altså i foråret 2009.

Uddrag af

Ledelsesberetning, Årsrapport 2009 for International Wind Academy Lolland A/S (bilag 37):

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

.. I forårets løb blev de sidste udfordringer løst, og fremtiden for den videre udvikling af Viden- og oplevelsescenter "House og Energi" er sikret.

Projektarbejdet blev intensiveret, der blev hyret bistand til udvikling og igangsætning af projekter, lige som de er ansat yderligere vidensmedarbejdere.

..Selskabet ønsker at fremme og drive virksomhed primært indenfor forskning og teknologicenter, hvor tilknytningen til en kommende havvindmølletestplads ved Kappel ikke er afgørende, men....

Da byrådet i juni 2010 vedtog Lokalplan 360-21 endeligt, blev IWALs hjemmeside straks ændret.

Lolland Kommune skriver^[1]:

*Der er således **ikke sådanne særlige forhold i denne sag, at medlemmer af bestyrelsen i selskabet skulle være inhabile** ved behandlingen af lokalplanen på grund af medlemskabet af bestyrelsen for selskabet.*

Klagerne er absolut af den opfattelse, at der er særlige forhold i sagen, der gør, at medlemmerne af IWALs bestyrelse, er inhabile ved behandlingen af lokalplanen.

Endvidere er klagerne af den opfattelse, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne i Lolland Kommune, minimum de medlemmer der stemte for vedtagelsen af støtteerklæringen (bilag 41) til DONG Energy i november 2006, er inhabile ved vedtagelsen af lokalplanen.

DONG Energys fristende tilbud om at udlægge en række aktiviteter i kommunen, aktiviteter, der i meget stor grad understøttede Lolland Kommunes ekstreme satsning på at blive et "nationalt center for fremtidens energi", bevirkede, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne blev fristet til at stemme for lokalplanen, uden at de skelede til miljøpåvirkningerne, og uden at de overhovedet havde læst nogen af de indsendte indsigelser.

Der henvises i øvrigt til Indenrigsministeriets rapport fra december 2006, m.h.t. vurderingen af inhabilitet, om og hvornår der kan foreligge inhabilitet.

Uddrag af

Indenrigsministeriets Rapport fra udvalget vedrørende de styringsmæssige relationer i forholdet mellem kommunalbestyrelser og kommunale selskaber, december 2006, side 21:

Udvalget har også tillagt det vægt, at et kommunalbestyrelsesmedlem eller en kommunalt ansat, der er medlem af bestyrelsen i et aktie- eller anpartsselskab, ikke er bundet af sin loyalitetspligt til aktieselskabet eller anpartsselskabet, når medlemmet deltager i beslutninger, der træffes i kommunalbestyrelsen/kommunen.

Udvalget anbefaler derfor en fremtidig retstilstand på det kommunale område, hvorefter der ikke i almindelighed foreligger inhabilitet i kommunalbestyrelsen som følge af deltagelse i bestyrelsen i aktie- og anpartsselskaber med kommunal deltagelse.

I de fire ovennævnte typesituationer, hvor

- 1) kommunalbestyrelsen skal tage stilling til den pågældendes varetagelse af sit bestyrelseshverv,*
 - 2) kommunalbestyrelsen udøver tilsyn – ud over det overordnede økonomiske tilsyn med selskabet, der følger af kommunernes ejerskab – eller kontrolvirksomhed i forhold til selskabet,*
 - 3) kommunalbestyrelsesmedlemmet er bestyrelsesformand i selskabet, og der kan være tvivl om, hvorvidt den pågældende ved kommunalbestyrelsens behandling af sagen alene vil varetage saglige, offentlige interesser, og*
 - 4) kommunalbestyrelsen og selskabet indgår privatretlige aftaler,*
- kan der i overensstemmelse med gældende ret efter omstændighederne fortsat være anledning til at statuere inhabilitet.*

2.1.1.1. TOM LARSENS FORHOLD

Den 6/6 2005 bragte TV2 Øst et indslag fra daværende borgmester i Rudbjerg, Tom Larsens kontor, hvor Tom Larsen fremlægger sine ideer om et kommende vindmølleakademi, en tanke som han har arbejdet med i halvandet år.

Planerne for vindmølleakademiet er, at næste generations vindmøller skal opstilles og testes af akademiet. I indslaget peger Tom Larsen på et kort over Vestlolland og udpeger Kappelområdet, som værende det ideelle sted til opstilling af store testmøller. Det fortælles i indslaget, at området ved Kappel og Bogøinddæmningen i forvejen er testområde for Energi E2.

Per Hjelmsted Pedersen fra Energi E2 runder af med at bekræfte, at de er klar til at gå i gang med testmølleprojektet, så snart de nødvendige tilladelser er til stede.

Klagerne bliver bekræftet i, at der allerede på det tidspunkt foregår et meget tæt samarbejde imellem Tom Larsen og Energi E2/DONG Energy. Et samarbejde om fælles ønsker og visioner, der fortsat er til stede, og at DONG Energy er finansielt involveret i IWAL, direkte eller indirekte.

Lolland Kommune skriver^[1]:

*Der er ikke **noget sammenhæng mellem International Wind Academy Lolland A/S og behandlingen og vedtagelsen af lokalplanen, idet der er tale om to uafhængige forhold,***

Klagerne fastholder, at der er en sammenhæng mellem International Wind Academy Lolland og behandlingen og vedtagelsen af lokalplanen.

Den 23/6 2008 mødtes Miljøminister Troels Lund Poulsen med repræsentanter både for Lolland Kommune, IWAL, DONG Energy og Per Morén, formand for grundejerforeningen Vesternæs, inden han skulle mødes med bl.a. undertegnede og andre modstandere af projektet.

Undertegnede havde, som formand for Riddertoft Beboerforening bedt om at være til stede ved ministerens møde med Lolland Kommune m.fl. på lige vilkår med formanden for grundejerforeningen i Vesternæs, Per Morén. Undertegnede ønskede blot at være til stede som tilhører.

Mødet var kommet i stand på foranledning af folketingsmedlem Henrik Høegh, som kunne meddele, at kommunen **ikke** ønskede min tilstedeværelse.

Klagerne kan kun gisne om hvorfor. Selv pressen måtte være til stede, men der var tilsyneladende **noget, som aktive modstanderne absolut ikke måtte høre.**

At såvel Lolland Kommunes to repræsentanter, borgmester Stig Vestergaard og kommunaldirektør Thomas Knudsen, som IWALs repræsentant Tom Larsen lagde et meget stort pres på miljøministeren ved mødet den 23/6 2008, hvilket fremgår utvetydigt af Folketidendes beretning fra mødet. *Bilag 38.*

Uddrag af

"Minister under pres i møllesagen", Lolland-Falsters Folketidende 24/6 2008 (bilag 38):

Miljøministeren noterede flittigt bemærkninger og kommentarer, da han i går mødtes med repræsentanter for Lolland Kommune, Wind Power Academy, Dong Energy - og ikke mindst med modstanderne af de planlagte kæmpevindmøller.

Ingen slinger i valsen

Mødet var kommet i stand på foranledning af Venstres lokalt valgte folketingsmedlem, Henrik Høegh.

Det første foretræde fandt sted på det tidligere kommunkontor i Rudbjerg, *hvor borgmester Stig Vestergaard talte kommunens sag og oplyste, at der fra kommunal side ingen "slinger er i valsen".*

- Det er vigtigt for os med en snarlig udmelding - både af hensyn til borgerne i området, men i høj grad også med henblik på den videre udvikling i kommunen, hvor vi satser stærkt på energirigtige løsninger, sagde Stig Vestergaard.

Han redegjorde for en del af sagsforløbet, hvor kimen blev lagt i en række af de tidligere kommuner, som havde planer om en Forskerpark Lolland.

Millionerne venter

Tom Larsen, der repræsenterede Wind Power Academy, fortalte på mødet om møllernes placering og følgevirkninger og betonede også, at der var brug for en hurtig afgørelse.

- Vækstforum har bidraget med 22 millioner kroner til et fire-årigt projekt, men vi kan ikke komme videre med projek-

tet, hvis vi ikke får en afklaring omkring testmøllerne, sagde Tom Larsen.

- Der er for os ingen tvivl om, at dette testcenter virkelig vil være med til at sætte fokus på Lolland som grønt energiområde. Vi er oppe imod en skarp lille protestgruppe, men modstanden mod møllerne er ikke så stor, som det fremgår i den offentlige debat, sagde Tom Larsen.

- **Vi er indstillet på på alle områder at overholde også nye krav omkring lavfrekvent støj, skyggekast og øvrige gener.**

Det kan vi gøre ved at skabe et udviklingsmiljø, hvor vi hele tiden arbejder aktivt for at mindske generne.

..Vi har nok erkendt, at vi ikke kan få flyttet møllerne, og med den erkendelse følger, at vi må arbejde for det bedst mulige, sagde Per Morén.

Lolland Kommunes meget stærke satsning på energi- og miljøområdet, herunder IWAL, Forskerpark Lolland, Brintlandsbyen Vestenskov, bølgeenergiforsøg m.m. ville hænge i en løs tråd, hvis ikke lokalplanen blev vedtaget.

Lolland Kommune skriver^[1]:

*.. kommunalbestyrelsen har ikke fundet, at Tom Larsen har været inhabil **ved behandlingen af lokalplanforslaget, som han løbende har deltaget i behandlingen af frem til sin ansættelse som direktør i International Wind Academy Lolland A/S.***

Lolland Kommune bekræfter her, at Tom Larsen løbende har deltaget i behandlingen af lokalplanforslaget frem til sin ansættelse som direktør i IWAL.

Deltagelsen kan have været på de lukkede møder, møder med forvaltningen eller møder med f.eks. DONG Energy. Klagerne kan ikke udelukke, at Tom Larsen har virket som "konsulent for forvaltningen".

Det var da også Tom Larsen, der blev indkaldt til et møde med Miljøcenter Roskilde og DONG Energy, som skulle afholdes den 3/11 2008. Han deltog dog ikke i mødet, evt. fordi der netop den dag var domsafsigelse i den injuriesag, han førte ved Landsretten.

Tom Larsen er som det bl.a. fremgår af avisudklippet, *bilag 38*, så dybt involveret forsøgspladsen, at han udtaler sig, som om han er ansat af DONG Energy og kan stille garantier på DONGs vegne. **"Vi er indstillet på på alle områder at overholde også nye krav omkring lavfrekvent støj, skyggekast og øvrige gener."**

Af *klagens bilag 8* fremgår de politiske udvalgs- og byrådsmøder, hvor Tom Larsen iflg. klagerne opfattelse har deltaget i beslutninger som inhabil. Orienteringer og drøftelser på lukkede møder fremgår kun begrænset på politikerweb, og oplysninger og informationer omkring disse punkter er derfor yderst sparsomme.

Klagerne fastholder dog, at Tom Larsen på bl.a. de mange lukkede møder har medvirket i drøftelser og beslutninger vedrørende Kappelprojektet og IWAL, og at han i meget høj grad har påvirket beslutningerne i øvrigt. Dette er også tilfældet efter Tom Larsens ansættelse som direktør.

Iflg. IWALs årsrapport for 2008 indgik Tom Larsen i direktionen umiddelbart efter at Johnny Husen fratrådte – altså i juni 2008 og ikke først den 9/10 2008.

Uddrag af

Ledelsesberetning, Årsrapport 2008 for International Wind Academy Lolland A/S (Lollands bilag O, side 13-25):

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Målene for perioden er ikke nået grundet direktionens fratræden maj måned. Bestyrelsens daværende formand indtrådte i direktionen og bestyrelsen blev restruktureret alt i alt for bedst muligt at varetage selskabets interesse.

Informationer om, hvordan de tidligere direktører i IWAL var ansat, stillingsopslag, aflønning, om ansættelser var aftalt tidsbegrænsede osv. mangler i Lolland Kommunes belysning.

Ligeledes mangler der oplysninger om, hvordan Tom Larsen blev ansat. F.eks. hvem deltog i udvælgelsen, stillingsopslag, var der andre ansøgere?

Er ansættelsen sket efter et stillingsopslag, sådan som man normalt ville kræve ved ansættelser i det offentlige?

Lolland Kommune skriver^[1]:

.. Tom Larsen ejer 10 andele ud af 835 andele i Rudbjerg Vindmøllelaug I/S, der består af en 450 kW vindmølle på Øster Fuglsangvej, og som er etableret i 1989. Tom Larsen har en stemmeandel på 1 ud af 121 stemmer i selskabet. Tom Larsen har været formand for bestyrelsen siden etableringen af selskabet.

Klagerne har redegjort for Tom Larsens inhabilitet m.m. i klagens afsnit 1.2.5 "Tom Larsens rolle i Rudbjerg Vindmøllelaug II".

Lolland Kommunes information bekræfter blot det i klagen anførte og kommunen bestrider ikke, at Tom Larsen har siddet ved forhandlingsbordet med DONG Energy om salg af møllen for at give plads til projektet, sådan som det var i 2006.

At det netop var Rudbjerg Vindmøllelaug, som Tom Larsen er formand for, der i 2006 fik tilbudt andele i DONGs projekt (*klagens bilag 11*) bestyrker, at noget er rivende galt i beslutningsprocessen. Klagerne er ikke bekendt med, at andre i området er blevet tilbudt en sådan andel, heller ikke de nærmeste naboer.

På borgermødet den 26/8 2009 oplyste Tove Kjær Hansen, DONG Energy, at man var i dialog med et vindmøllelaug og ville tilbyde en andel i forsøgsvindmøllerne. Klagerne kan kun gætte på, at det var formanden for Rudbjerg Vindmøllelaug II, som der her blev henvist til.

Lolland Kommune skriver^[1]:

*Det forhold, at Tom Larsen er involveret i at fremme vindenergi **udspringer af en ideel interesse**, som ikke har en karakter, der begrunder inhabilitet.*

Klagerne fastholder, at Tom Larsen var/er inhabil, og at hans "ideelle interesse", hans engagement i IWAL (som han er initiativtager til) og bl.a. hans forventning om ansættelse i IWAL, - en forventning, der viste sig at blive en realitet - **ikke** kan sammenlignes med en interesse i en Idrætsforening.

Den 26/4 2007 valgte Tom Larsen, som formand for Børne- og Skoleudvalget **ikke** at deltage i byrådsbehandlingen af bl.a. "Forslag til skolestyrelsesvedtægt for Lolland Kommune", som ville medføre flere skolelukninger. Tom Larsen deltog i stedet i "Dansk Vindkraftkonference" i Fredericia, hvor han bl.a. holdt et indlæg (*klagens bilag 9*) om IWAL.

M.h.t. den injuriersag som Tom Larsen førte i 2008, kan det oplyses, at undertegnede Rita Petersen og medklager Annie Melhede blev afhørt som vidner i Næstved Ret den 13/2 2008 og blev udspurgt om nogle af de læserbreve, vi havde skrevet i debatten om vindmøllerne og IWAL og interessekonflikterne.

Efter vidneafgivelsen overværede vi begge retssagen, og da vi forlod retsbygningen, var vi endnu mere overbeviste om, at Tom Larsen i flere tilfælde havde deltaget i beslutninger som værende inhabil. Af retssagen fremgik det utvetydigt af advokaternes fremlæggelser, at Tom Larsen var inhabil i behandlingen af Kappelmøllerne. På trods af, at Tom Larsen blev bekendt med dette (og burde være blevet klogere under retssagen), undlod han fortsat at erklære sig inhabil, og han fortsatte med at deltage i lukkede møder, hvor vindmøllerne ved Kappel blev drøftet.

Af dommen (*Lollands bilag M*) fremgår det, at det er en enkelt person, der har rejst beskyldninger mod Tom Larsen. Det må dog afvises.

Mange mente og påtalte, at Tom Larsen var inhabil og plejede uvedkommende interesser i vindmøllesagen. Det var ikke kun en enkelt person.

Dagen efter at Miljøministeriet havde foretaget "call in" af sagen, skrev IWALs direktør Gunnar Mikkelsen også i en mail til DONG Energy, at **der var massive personlige angreb og beskyldninger mod Tom Larsen.** Mailen er vedlagt som *bilag 39*.

Uddrag af

Mail fra IWALs direktør Gunnar Mikkelsen til DONG Energy den 30/11 2006 (Bilag 39):

Set i et lokalt perspektiv – også henset til *de massive personlige angreb og beskyldninger*, der på det seneste er blevet rettet mod Tom Larsen, - er gårdsdagens beslutning måske at foretrække, således at det nu bliver de centrale statslige myndigheder, der helt overtager beslutnings- og myndighedskompetencen.

Ved borgermøder, hvor lukningen af skoler blev debatteret, føg beskyldningerne også gennem luften fra borgerne, som gik på, at Tom Larsen kun ville lukke Vestenskov Skole, for at få bygningerne til "sit Wind Academy". Det fremgik også tydeligt af adskillige læserbreve i Folketidende. Ikke kun vindmøllemodstandere mente, at Tom Larsen plejede en særlig personlig interesse, interessen for IWAL.

Det er fortsat klagerens påstand, at Tom Larsen har været inhabil i behandlingen af vindmøllerne ved Kappel, sådan som der er redegjort for i klagen, og at han i øvrigt har påvirket beslutningerne på lukkede møder m.m.

Det faktum, at Tom Larsen er initiativtager til IWAL og havde en berettiget forventning om ansættelse i selskabet gør, at han er inhabil.

Som "iværksætter" til det kommunale firma, må det antages, at han også vil gå langt for at nå sine mål og se firmaet vokse.

2.1.1.2. STIG VESTERGAARDS FORHOLD

Lolland Kommune skriver^[1]:

*Det kan oplyses, at Stig Vestergaard **ikke har økonomiske eller personlige interesser i øvrigt af betydning** for vurderingen af spørgsmålet om inhabilitet.*

Klagerne har redegjort for, at der **er** en sammenhæng mellem IWAL og vedtagelsen af lokalplanen, og at vedtagelsen af lokalplanen i meget høj grad har betydning for IWALs virke og fremtid og for Lolland Kommunes satsning på at blive et nyt "nationalt center for fremtidens energi".

Stig Vestergaard udtaler sig ofte til pressen, og det kan ofte være vanskeligt at vurdere, om han udtaler sig som "ejer af testpladsen ved Kappel" eller som politiker.

Af Folketidendes artikel den 29/4 2011 fremgår det, at Stig Vestergaard har tilbudt vindmølegiganten Vestas "trænet arbejdskraft i direkte tilknytningen til testpladsen i Kappel", og igen og igen har Stig Vestergaard udtalt til medierne "Vi skal have de vindmøller".

Stig Vestergaard har lagt et meget stort pres på beslutningen om vindmøllerne, hvorimod DONG Energy har påvirket beslutningen yderst diskret og har forholdt sig afventende i kulissen.

Rettelse til klagen: Stig Vestergaard var med IWAL i Berlin i november 2006 og ikke som anført i klagen i november 2007, altså inden han indtrådte officielt i IWALs bestyrelse.

Hvilke økonomiske eller personlige interesser Stig Vestergaard i øvrigt har, har kommunen undladt at oplyse, men har vurderet at disse er interesser ikke er af betydning. Oplysningen burde have været mere fyldestgørende.

Klagerne fastholder, at Stig Vestergaard har medvirket ved flere afgørelser som værende inhabil, sådan som der er redegjort for i klagen, og at han i øvrigt har påvirket beslutningerne på såvel åbne som lukkede møder.

2.1.1.3. BJARNE ZACHARIASSENS FORHOLD

Lolland Kommune skriver^[1]:

Om Bjarne Zachariassens økonomiske og personlige interesser i øvrigt af betydning for vurderingen af spørgsmålet om inhabilitet kan oplyses, at **Bjarne Zachariassen 1. marts 2005 solgte en privat mølle til DONG Energy.**

Lolland Kommune har hermed bekræftet klagernes påstand om, at Bjarne Zachariassen havde solgt sin vindmølle til DONG Energy. Som det er anført i klagen er møllen placeret ved bopælen, mindre end 3 km fra de planlagte møller ved Kappel og i den ende, hvor man ville starte med etablering af de mindste vindmøller.

Møllen blev solgt netop for at give plads til de kommende demonstrations-/forsøgsvindmøller.

Der henvises til klagens afsnit 1.5 hvor der er redegjort for habilitetsproblemerne for Bjarne Zachariassens vedkommende i Rudbjerg Kommune.

Forslag til Regionplantillæg nr. 8 "Mulighed for placering af op til 9 store demonstrationsvindmøller ved Kappel i Rudbjerg Kommune", Storstrøms Amt august 2006:

7. Vindmøllerne kan først opstilles efter at de enkeltstående vindmøller, der er placeret inde i landet er taget ned, således at der til enhver tid er mindst 3 kilometers afstand til eksisterende enkeltstående vindmøller.

Med de fleste ejere af ejendomme m.m. i Ravnegravene og Ålehoved, som var/er forudsat nedlagt for at give plads til demonstrations-/testpladsen, har DONG Energy **kun** indgået betingede skøder/aftaler.

Kun med Trannesegård, Ålehoved 3, er der indgået endelig aftale om køb af ejendommen med tilhørende vindmølle. Ejendommen blev overtaget af DONG Energy den 15/10 2005. Denne ejendom blev den 14/12 2005 truet med ekspropriation på et lukket byrådsmøde i Rudbjerg Kommune. *Klagens bilag 5.*

Herudover overtog DONG Energy en privat vindmølle beliggende på Østre Fuglsangvej 10, den 25/10 2005.

At Energi E2/DONG Energy ikke har indgået et betinget skøde om køb af Bjarne Zachariassens vindmølle, bestyrker klagernes opfattelse af, at der foreligger inhabilitet.

Oplysninger om salgspris og vindmøllen i øvrigt (f.eks. møllens årlige indtjening/regnskab) er en relevant oplysning for vurderingen, som Lolland Kommune dog har undladt at oplyse.

2.1.2. MYNDIGHEDSINHABILITET

Lolland Kommune skriver^[1]:

Det bemærkes i den forbindelse, at Rudbjerg Kommune indtil 2006 og Lolland Kommune siden 2007 generelt har været involveret i at fremme vindenergi, og at dette bl.a. er sket via samarbejde med en række **eksterne partnere.**

En af disse eksterne partnere er Energi E2/DONG Energy, som er økonomisk meget aktiv såvel direkte som indirekte i mange af Lolland Kommunes projekter.

Dong Energy har en meget central rolle i etableringen af IWAL og indgår også officielt, efter vedtagelsen af lokalplanen, som forretningsnetværk (ekstern partner) på IWALs hjemmeside sammen med CELF og MitaTeknik.

Bl.a. DONG Energy har i april 2007 peget på, "at kun en placering i umiddelbar tilknytning til demonstrationspladsen vil være interessant", hvilket fremgår af IWALs brev af 4/4 2007 til Lolland Kommune (*Lollands bilag O, side 74-75*).

Placeringen blev behandlet af byrådet den 26/4 2007, hvor brevet indgår som bilag.

Uddrag af

Vedr. Oplevelsescenter for vedvarende energi på Lolland, v/Bestyrelsesformand Tom Larsen, IWAL den 4/4 2007 (Lollands bilag O, side 74):

International Wind Academy har gennemført et forprojekt og et opfølgingsprojekt for perspektiver og visioner for et teknologicenter, og et videns- og oplevelsescenter i forbindelse med placering af demonstrationsområde for store havvindmøller ved Kappel. Resultaterne heraf viser store perspektiver for et oplevelsescenter for vedvarende energi med tilknyttet teknologi- og videnscenter samt udstillingsvindue for industrien.

Den fysiske placering har været drøftet dels i Styringsgruppen for projekterne og dels i bestyrelsen for International Wind Academy. De deltagende virksomheder og videns- og forskningsinstitutioner inden for vindmølleindustrien i Styregruppen og i bestyrelsen har klart peget på, at kun en placering i umiddelbar tilknytning til demonstrationspladsen vil være interessant.

Lolland Kommune skriver^[1]:

*Der er således tale om to forhold – ejerskabet af International Wind Academy Lolland A/S og vedtagelsen af lokalplanen – som begge vedrører vindenergi, men **der er ikke en direkte sammenhæng mellem de to projekter. Tværtimod ville aktiviteterne i International Wind Academy Lolland A/S kunne fortsætte uden vedtagelsen af lokalplanen**, og kommunen ville ikke have været hverken mere eller mindre **retligt forpligtet** til at fremme lokalplanarbejdet, hvis kommunen ikke havde ejet det pågældende selskab.*

Klagerne har fremsat påstande om, at plangrundlaget ikke er lovmedholdeligt ift. f.eks. støjbekendtgørelsen, planloven, naturbeskyttelsesloven, vindmøllecirkulæret m.m., og at Lolland Kommune bl.a. ikke har undersøgt alternative placeringer, at der er begået alvorlige fejl i sagsbehandlingen, og at der foreligger såvel uvedkommende hensyn som inhabilitet i forbindelse med vedtagelsen.

Kommunen/byrådet har grundet interesserne i IWAL og den indflydelse demonstrations-/ testpladsen har for IWALs kapitalgrundlag ikke varetaget opgaven som myndighed, sådan som det er forudsat i lovgivningen.

En retlig forpligtigelse til at fremme et lokalplanarbejde, kunne også have medført en reduktion i projektet, et andet opstillingsmønster eller et forslag til en anden placering, hvis man havde foretaget en reel sagsbehandling / vurdering af projektet. En reduktion i projektet, ændring af hvor længe møllerne måtte blive stående som forsøgsvindmøller, eller f.eks. en alternativ placering ville betyde, at IWALs fremtid var truet.

Klagerne fastholder, at der er en direkte sammenhæng mellem de to projekter, og da Lolland Kommune i juni 2010 vedtog lokalplanen, blev IWALs hjemmeside www.iwal.dk øjeblikkeligt revideret og DONG Energy kom også til at fremgå som forretningsnetværk.

Der henvises i øvrigt til klagen og til denne skrivelseres øvrige afsnit.

2.1.2.1. IWALs FREMTID OG UDVIKLING AFHÆNGIG AF TESTPLADSENS GODKENDELSE

Lolland Kommune skriver^[1]:

*Der er heller **ikke tale om, at DONG Energy har lovet økonomisk støtte** til International Wind Academy Lolland A/S betinget af vedtagelsen af lokalplanen.*

*... **Tilskud fra DONG Energy er således ikke en forudsætning for driften af selskabet**, og der er da heller **ikke fra DONG Energys side ydet tilskud eller lovet tilskud til selskabet**. Der er alene tale om, at DONG Energy **har ydet et sponsorat** til produktion af en oplysningsvideo.*

Allerede i 2006 kan vi på tryk se, hvordan DONG Energy reklamerer for IWAL, ud over at de har indbetalt de 25.000 kr. til Rudbjerg Kommune. DONG Energys tilskud på 25.000 kr. er der redegjort herfor i klagens afsnit 1.1.4.

I brochuren om vindmøllerne ved Kappel fra august 2006, "DEMONSTRATIONSMØLLEPARK VED KAPPEL – Fremtidens vindmøller på Vestlolland" (bilag 40), **omtaler DONG Energy IWAL, det der**

dengang hed Wind Power Academy. Hvorfor skulle DONG Energy skrive så rosende om IWAL, medmindre der er en sammenhæng, eller medmindre der er indgået nogle aftaler?

Uddrag af

DEMONSTRATIONSMØLLEPARK VED KAPPEL – Fremtidens vindmøller på Vestlolland, DONG Energy august 2006 (bilag 40):

Økonomisk påvirkning

Demonstrationsmølleparken vil blive et udstillingsvindue for den nyeste teknologi i vindmølleranchen. Den vil skabe grobund for et udviklingsmiljø for forskningsinstitutioner, vindmøllefabrikanter, deres underleverandører, samt for aftagerne af vindmøllerne. Stærke kræfter med Rudbjergs borgmester Tom Larsen i spidsen arbejder på at realisere denne mulighed i et såkaldt Wind Power Academy samt et oplevelsescenter for vedvarende energi. Denne vision vil skabe arbejdspladser og øget økonomisk aktivitet i lokalområdet samtidig med, at den bidrager til at styrke Danmarks førerposition på vindmølleområdet.

På borgermøderne i oktober 2006 og igen i august 2009 oplyste Per Hjelmsted, DONG Energy, på spørgsmål fra salen, at der **ikke** ville blive skabt et eneste job i kommunen i forbindelse med demonstrations-/testpladsen. Købmanden ville måske kunne sælge en pakke cigaretter mere i anlægsfasen. På mødet i 2009 oplyste han endvidere, at de fleste forsøg ville blive udført via en PC, som ikke var placeret i Lolland Kommune. Det er således *ikke* møllepladsen, der skaber arbejdspladser.

Ifm. at Storstrøms Amtsråd i november 2006 ønskede at stille krav til bl.a. en tidsbegrænsning af projektet og krav til lysafmærkningen, pointerede DONG Energy igen "de positive afledte effekter for lokalområdet med etableringen af International Wind Academy Lolland"

Af DONG Energys mail af 22/11 2006 (*klagens bilag 4*) til Skov- og Naturstyrelsen fremgår det, at DONG med vedtagelsen af mølleprojektet vil bidrage med store investeringer til infrastrukturen, **men kun hvis projektet vedtages UDEN tidsbegrænsning**. Altså indirekte økonomisk støtte til Rudbjerg / Lolland Kommune og IWAL.

Uddrag af

DONG Energys mail 22/11 2006 til Skov- og Naturstyrelsen om bl.a. tidsbegrænsning (klagens bilag 4):

Hvis der stilles krav om tidsbegrænsning falder hele ideen og formålet med at afprøve møllerne gennem hele deres levetid, hvor der vil ske en løbende optimering og erfaringsopsamling. Endvidere bekræftes de positive afledte effekter for lokalområdet med etableringen af International Wind Academy Lolland, der kan bidrage til at skabe vækst og udvikling. Ydermere kræver realiseringen af demonstrationsmølleprojektet naturligvis en del økonomisk og infrastrukturelle omkostninger, og realiseringen forbedres selvfølgelig ikke ved krav om tidsbegrænsning.

Støtteerklæringen af 27/11 2006, som blev strikket sammen på økonomiudvalgsmødet og på **det efterfølgende lukkede sammenlægningsudvalgsmøde den 16/11 2006**, er ikke til at tage fejl af.

DONG Energy har tilkendegivet, at de, hvis demonstrations-/forsøgspladsen vedtages og etableres, vil udlægge og bidrage med store aktiviteter og bidrag indenfor flere former af vedvarende energi. Støtteerklæringen er vedlagt som **bilag 41**.

Uddrag af

Lolland Kommunes støtteerklæring af 27/11 2006:

Etableringen af testpladsen ved Kappel .. , og demonstrationsfeltet vil sammen med øvrige energitiltag initieret og støttet af Lolland Kommune give grundlag for en udvikling til gavn for Lolland Kommune, der sikrer Lolland Kommune en fortsat vækst, herunder tilførsel af nye virksomheder, flere arbejdspladser, uddannelsesaktiviteter og tilførsel af ny viden til vort område.

Dong Energy har som operatør af demonstrationspladsen tilkendegivet, at Dong Energy meget gerne vil udlægge aktiviteter og bidrage med viden, der understøtter, at Lolland Kommune kan få udnyttet og befæstet igangværende bestræbelser inden for flere former af vedvarende energi, der samlet vil give både Lolland-Falster og i særdeleshed Lolland Kommune en stærk placering - både nationalt og globalt - som kompetence- og udviklingscenter."

At DONG Energy og demonstrations-/forsøgsvindmøllerne har en meget central rolle hos IWAL, fremgår da også af bl.a. direktørens mail til DONG Energy den 30/11 2006. Mailen er vedlagt som *bilag 39*.

Uddrag af

Direktør Gunnar Mikkelsen, IWALs til DONG Energy, mail af 30/11 2006 (bilag 39):

Jeg kan ikke helt vurdere om miljøministerens indgriben kan give Dong energy en anden rolle i det videre forløb. Jeg har bemærket mig sidste afsnit i Kim Ernst's henvendelse til amtsrådets politikere. Dette afsnit kunne bruges som afsæt for overvejelser, om det kunne vise sig formålstjenligt at mødes med en eller flere grupper, der har deltaget i forløbet af den allerede foreliggende fysiske planlægning. Det kunne være alt fra byrådet i Rudbjerg kommune til følgegrupper mv.

Af brevet "Udpegning af bestyrelsesmedlemmer til International Wind Academy Lolland A/S" (*Lollands bilag O, side 72-73*) fra direktør Gunnar Mikkelsen, IWAL den 12/2 2007 fremgår det utvetydigt, at IWALs kapitalgrundlag er tæt forbundet med vedtagelsen af vindmøllerne, og at tilførslen er forberedt allerede ved selskabets stiftelse.

Uddrag af

Udpegning af bestyrelsesmedlemmer til IWAL, brev af 12/2 2007 fra direktør Gunnar Mikkelsen, IWAL (Lollands bilag O, side 72-73):

Jeg kan samtidig orientere om, at selskabets har planer om at få udvidet dets kapitalgrundlag med tilførsel af kapital fra eksterne aktører, og at denne mulighed er forberedt allerede ved selskabets stiftelse.

..Det vil være meget hensigtsmæssigt om ændringer i selskabets bestyrelse kunne være afklaret samtidig med det tidspunkt, hvor miljøministerens afgørelse forventes at foreligge.

..Siden vi talte sammen sidst har selskabet fået bevilget ca. 1.3 mill kr. i mål2 tilskud, og jeg anser det for meget sandsynligt, at selskabets kapitalgrundlag meget hurtigt vil kunne udvides til at udgøre 5 mill kr. Selskabet er forberedt til at udnytte, det momentum, der ligger i miljøministerens afgørelse om et kommende forventeligt landplandirektiv for Kappelområdet.

Jeg forventer miljøministeren vil kunne træffe afgørelse primo marts 2007.

Af det afsluttende indberetningsskema (*bilag 42*) - for projektet "Vind og vand" med projekttitlen "EFP-06, Rudbjerg Wind Power Academy 2006", som blev sendt til Energistyrelsen den 12/4 2007 og underskrevet af Tom Larsen, fremgår det også, at der forventes hurtige resultater omkring bidrag til finansieringen, så snart der foreligger planlægningsmæssig godkendelse af DONG Energy's testplads ved Kappel.

Uddrag af

Indberetningsskema 12/4 2007 til Energistyrelsen, "Vind og vand", "EFP-06, Rudbjerg Wind Power Academy 2006" (bilag 42):

Beskrivelse af grundlag for igangsætning af videncentre for vindmølle drift og opbygning af netværk i relation hertil: Et udkast til aftale med DONG Energy om brug af testpladsens møller er udarbejdet.

Resultatudnyttelse og evt. nye aktiviteter:

Projektet har bragt etableringen af International Wind Academy Lolland frem i mere end det planlagte omfang.

Der er til de næste faser af etableringen via Storstrøms Amt opnået tilskud fra EU regionalfond (mål 2 midler). Disse planlægges bl.a. anvendt til ansættelse af en leder af IWAL A/S, som skal forestå udviklingen af delaktiviteter. Desuden vil der blive arbejdet målrettet med finansieringen af bygningen, House og Energy.

Der forventes hurtige resultater omkring bidrag til finansieringen, så snart der foreligger planlægningsmæssig godkendelse af DONG Energy's testplads ved Kappel.

Som *bilag 43* er vedlagt et uddrag af en aktindsigt, modtaget fra DONG Energy. Heraf fremgår det meget også klart, at DONG Energy er dybt involveret i aktiviteterne i IWAL og også støtter økonomisk såvel direkte som indirekte.

Uddrag af

Aktindsigtens dokumenter modtaget af DONG Energy (bilag 43):

18/7 2008 DONG Energy har underskrevet erklæring om deltagelse som partner "Videns- og Teknologicer for Vindmølle drift".

Erklæring om støtte under de minimis-forordningen, del 2:

DONG Energy Power A/S erklærer deltagelse i Projektet "Videns- og teknologicer for vindmølle drift – sag".

- Fra start vil DONG Energy Power være tilknyttet projektet. Ved underskrift tiltræder virksomheden de minimis støtte op til 1.331.582 kr.

Tillæg til partnerskabserklæring:

- DONG Energy Power A/S bekræfter, at de vil levere timemedfinansiering af værdi 1.235.000 kr. til Projektet Videns- teknologicer for vindmølle drift.

17/4 2009 Mail fra Jørgen Holmgaard, DONG til IWAL:

Hej Tom og Claus,

Dokumenterne er nu underskrevet af vores direktører Anders Eldrup og Niels Berg Hansen og sendes nu videre til jer. Så må vi bare håbe ansøgningen går glat igennem."

10/8 2009 Mail fra Jørgen Holmgaard, DONG til Simon, Totalwind:

...ønsker vi en mølle leveret til undervisningsbrug på Lolland.

Hvordan mølledelene skal opstilles på Lolland skal aftales nærmere med Tom Larsen fra IWAL..

Du udregner en rimelig pris på møllen og transporten til Lolland og giver os besked hurtigst muligt. Du får herefter besked fra os, om vi kan acceptere prisen.

17/9 2009 Mail fra Tom Larsen, IWAL til Per Hjuler Jensen, Jørgen Holmgaard m.fl.:

Takker for jeres tidligere tilsagn om at ville deltage i udviklingen og igangsætningen af aktiviteterne i IWAL's projekt "Videns og Teknologicer for Vindmølle drift.

Vedhæftede forslag til dagsorden til mødet d. 30. september som afholdes hos Dong Energy. Formålet er at få igangsat de rigtige aktiviteter, som gavner alle parter.

21/9 2009 Mail fra Signe Wedel, DONG Projektudvikling, vind til Erling Kvistberg & Henrik I. Jørgensen, DONG:

DONG Energy er via TU involveret i såvel Risø's "Videns- og Komponenttestcenter" som "videns- teknologicer for vindmølle drift" på IWAL på Lolland.

22/9 2009 Mail fra Signe Wedel, DONG Projektudvikling, vind til Erling Kvistberg, DONG:

Så vidt jeg har forstået det, har Poul Erik sagt ja til at vi kan anvende møller på Lolland til forsøg i IWAL regi (TU-relevant arbejde).

30/9 2009 Mødereferat, Sted: DONG, A.C.Meyers Vænge 9:

Bistand til IWAL – IWAL møde hos DONG.

..væsentligt af de to testcentre hos RISØ og IWAL, fik afgang til at deltage i de tests som møllebyggerne foretager på DONG's møller.

4/1 2010 Mail fra Signe Wedel til Erling Kvistberg & Henrik I. Jørgensen, DONG:

Hvis der er projekter/aktiviteter der med rette kunne gennemføres helt eller delvis i IWAL-regi, må I meget tage idéerne med til mødet på onsdag. Det lader til der er nu (sikkert ikke sidste gang) IWAL er ved at planlægge de første projekter til gennemførelse.

14/1 2010 Mail fra Henrik I. Jørgensen, DONG til Nina Lundkvist, IWAL:

..hvis IWAL's budget ikke forlænges ud over den nuværende tidsramme t.o.m. april 2012, forbeholder vi os at bruge midler fra den pulje, som vi allerede har afsat til aktiviteter i IWAL, til færdiggørelse af PhD'en.

15/1 2010 Mail fra Henrik I. Jørgensen, DONG til Jørgen Skøt Holmgaard:

Tom Larsen kontaktede mig i dag og nævnte at denne kandidat først kan starte til august, dvs. der bliver i givet fald tale om min. 15 måneder. Har du mulighed for at dække den i det tilfælde at Kappel ikke bliver til noget? TU-budgettet på 1,245 mio. er jo designet til perioden op til april 2012.

Da IWAL i brev af 7/4 2008 (*Lollands bilag O, side 79-81*) anmoder Økonomiudvalget i Lolland Kommune om økonomisk garanti, vedlægges samtidig et 4-årigt budget. Heraf fremgår det, at DONG Energy vil bidrage væsentligt ved deltagelse i udviklingen, aktiviteter og ekspertpanel.

Uddrag af

IWALs 4-årige budget (*Lollands bilag O, side 76-78*):

Note 2. Personale samarbejdspartnere Vidensvirksomheder:

Vidensinstitutionerne vil indgå i de forskellige aktiviteter, test og udviklingstiltag i forhold til deres kompetencer. Udgiften skal ses som et samlet beløb.

Der er tale om 5 årsværk fra projektparterne. Der regnes i budgettet med en gns. timeløn 350,- kr. udregnet som bruttoløn / 1924 timer pr. år.

Dong Energys Forsknings og udviklingsafdeling vil også bidrage væsentligt ved deltagelse i udviklingen, aktiviteter og ekspertpanel, Dong afholder selv udgifter og er ikke medtaget på udgiftssiden

IWAL har ikke indregnet udgifter, da DONG Energy selv afholder udgiften.

DONG Energy yder således VÆSENTLIG ØKONOMISK TILSKUD TIL IWAL VED VEDERLAGSFRIT AT LEVERE ARBEJDSKRAFT OG YDELSER.

I forbindelse med, at IWAL i juni 2009 sikrede sig 14,3 millioner kr. til det første store projekt, etableringen af landets første viden- og teknologicenter for vindmøller, udtalte direktør Tom Larsen og bestyrelsesformand Thomas Østergaard sig til Folketidende.

Af artiklen fremgår det, at idéen i starten var "mere i retning af et testcenter", men at andre byer i landet havde overhalet dem, og at IWAL nu har fundet det første indsatsområde. Bestyrelsesformanden lagde "ikke skjul på at en realisering af de store møller i Kappel vil give akademiet endnu større chance for at udvikle sig".

I Kommuneplan 2010-2022, vedtaget den 24/2 2011, er der ligeledes utallige eksempler på, at IWAL nævnes sammen med forsøgspladsen og er uadskillelige projekter.

Uddrag af

Lolland Kommunes Kommuneplan 2010-2022, side 37 og 178:

Internationalt Wind Akademi og House of Energi International Wind Academy Lolland (IWAL) er et internationalt vindmølleakademi i tilknytning til de fremtidige planer for testanlæg af nye vindmøller ved Kappel på Sydvestlolland, hvor Lolland Kommune samarbejder med industrien om at teste ny teknologi.

..

House of Energy

Der udlægges et nyt rammeområde 360-R16 på 9,5 ha til etableringen af et videnscenter, House of Energy, i tilknytning til testvindmølleparken ved Kappel.

Klagerne fastholder, at demonstrations-/forsøgsmøllerne og IWAL er to uadskillige projekter. Såvel IWAL som Lolland Kommune forventes at opnå meget store beløb direkte eller indirekte fra DONG Energy eller andre aktører, hvis testpladsen bliver en realitet.

2.1.2.2. IWAL HAR INDGÅET RAMMEAFTALE MED DONG ENERGY

Lolland Kommune skriver^[1]:

*Der er heller **ikke indgået en rammeaftale**, som anført af klagerne.*

Klagerne fastholder, at der er indgået en rammeaftale.

At rammeaftalen er indgået fremgår bl.a. af DONG Energys skrivelse "Hensigtserklæring til Lolland kommune i forbindelse med etablering af demonstrationsmølleparken ved Kappel" af 24/11 2006 (klagens bilag 2, side 5-7) til Sammenlægningsudvalget i Lolland Kommune.

Uddrag af

DONG Energys hensigtserklæring 24/11 2006 til Sammenlægningsudvalget, Lolland kommune (klagens bilag 2):

De muligheder, der kan skabes som følge af demonstrationsmølleparken ved Kappel og DE's forpligtelser i denne forbindelse, er beskrevet i en særlig rammeaftale mellem DONG Energy og International Wind Academy Lolland.

Rammeaftalen fremgår da også igen og igen jfr. nedenstående.

Dansk Vindkraftkonference, Fredericia Tom Larsens indlæg den 26/4 2008 (klagens bilag 9):

Grundprincipper for adgang til demonstrationsmøllerne:

Rammeaftale mellem Dong Energy og IWAL.

Med rammeaftalen skabes en klar, smidig og hurtig proces omkring fabrikanternes og Dong Energy godkendelse af et udviklingsprojekts planlagte brug af testpladsen.

At der skabes gennemsigtighed for IWALs bruger omkring vilkårene for brug af testpladserne og møllerne.

At IWAL inden for en given ramme får mulighed for at dække brugerens betaling af driftstab fra møllerne som følge af, at en mølle i en periode ikke producerer.

Påstanden om, at der ikke er sammenfaldende interesser imellem IWALs eksistens og vedtagelsen af lokalplanen, er ikke i overensstemmelse med de oplysninger, som IWALs bestyrelsesformand, Tom Larsen, og adm. direktør, Johnny Husen, giver i brevet af 7/4 2008 (Lollands bilag O, side 76-81) til Lollands økonomiudvalg i forbindelse med en ansøgning om økonomisk bistand fra kommunen til driften af IWAL – indtil projektet bliver vedtaget/gennemført.

Uddrag af

Brev fra IWAL af 7/4 2008 til Lolland Kommunes økonomiudvalg (Lollands bilag O, side 79-81):

Med udgangspunkt i det seneste arbejde for at etablere videns arbejdspladser i Lolland Kommune igennem Videns- og Testcentret for Vindmølle drift, som en del af International Wind Academy Lolland A/S, er vi nået til en milepæl i projektets forløb, hvor vi beder om at Lolland Kommune deltager i selve finansieringen, af det samlede restbeløb på 4MDKK ud af den samlede bevilling fra Mål2 og VF på kr. 22.5MDKK, se vedlagte budget med noter, og oversigt over finansieringskilder. Årsagen til dette, skal ses i lyset af den udskudte beslutning om godkendelse af Testpladsen for Demonstrationsmøller ved Kappel, som fortsat afventer Miljøministerens godkendelse. Denne godkendelse alene, vil udløse lokale og branche relaterede midler på kr. 4.000.000,- som alene vil dække behovet for finansiering.....

Baggrund for International Windpower Academy Lolland A/S

Med baggrund i den kommende testplads for offshore vindmøller, er der blevet undersøgt mulighederne for at etablere vidensarbejdspladser i tilknytning hertil, er der nedsat en styregruppe bestående af Lolland..

Baggrund om vind og viden på Lolland

På og omkring Lolland er der en koncentration af vindkraftaktiviteter, det gælder således;

- Vestas Wind Systems A/S i Nakskov, en fabrik der producerer møllevinger.....
- En strategisk rammeaftale, der giver IWAL adgang til at benytte samtlige DONG vindmøller på Lolland-Falster, som en del af Videns- og Testcentret.
- Dong Energys etablering af en fuldskala test og demonstrationsplads på Vestlolland/Kappel for større vindmøller, med en betydelig investering. Det er denne testplads godkendelse, der afventes snarest...
- Etablering af OPP i form af LCTF, der skal skabe rammer om større demonstrationsprojekter indenfor brint, ethanol, bølge og tidevandsanlæg i Onsevig, samt indgå i energi og miljønetværker.

Finansieringsbehov fra Lolland Kommune

...Den garanti som vi hermed beder Lolland Kommune om at stille, vil have sin bagvedliggende garanti i form af de 4.000.000,- som tidligere er nævnt i denne ansøgning, vil komme til udbetaling, når Testpladsen ved Kappel er godkendt.

Hele likviditets udviklingen og budgettet, har været baseret på at godkendelsen for testpladsen ville ligge klar sidste år, hvorfor vi desværre har behov for midlertidig finansiering i omegnen af 1.000.000,- som skal dække lønudgifter, telefoni, transport m.v. indtil godkendelsen i værste fald forventes klar, nemlig ultimo i 4.kvartal i år.

Lolland Kommune skriver^[1]:

Samlet set er det således **kommunens opfattelse**, at der ikke er en sådan direkte sammenhæng mellem ejerskabet af International Wind Academy Lolland A/S og vedtagelsen af lokalplanen, at der er tale om **modstridende interesser** og dermed myndighedsinhabilitet.

Modstridende interesser har klagerne ikke anført, men snarere det modsatte – så sammenfaldende interesser, at Lolland Kommunes byråd og/eller de udpegede medlemmer til bestyrelsen i det 100% kommunalt ejede selskab IWAL, vurderes at være inhabile i sagen om vindmøller ved Kappel.

DONG Energy er dybt involveret i aktiviteterne i IWAL, også økonomisk således, som der er redegjort for ovenfor.

2.2. PLANLÆGNINGSMÆSSIG BEGRUNDELSE FOR LOKALPLANEN

Lolland Kommune skriver^[1]:

Lolland Kommune er jf. planlovens § 13, stk. 3, forpligtiget til at fremme lokalplanarbejdet mest muligt, hvis et byggearbejde er i overensstemmelse med kommuneplanen.

*I det konkrete tilfælde udarbejdedes der et kommuneplantillæg og VVM af en overordnet plan- og miljømyndighed, på baggrund af et konkret ønske fra en bygherre. **Lolland Kommune var med vedtagelsen af kommuneplantillægget i Miljøcenter Roskilde herefter forpligtiget til at udarbejde et forslag til lokalplan og fremme sagen mest muligt.***

Først den 29/5 2010, hvor Kommuneplantillæg 360-18 blev vedtaget af Miljøcenter Roskilde, var kommunen forpligtet til at foretage en miljøvurdering og et evt. forslag til lokalplan, da der først da var hjemmel til etablering af vindmøller højere en 80 meter i området.

I Regionplanen 2005-17 for Storstrøms Amt havde man forudsat, at eventuelle nye møller skulle placeres langs kysten i én række, have ens havhøjde m.m., altså et visuelt harmonisk projekt, og et projekt, der svarede til de givne rammer.

Med kommuneplantillægget og lokalplanen har man nu forsøgt at tilpasse rammerne og retningslinjer i forhold til DONG Energys konkrete projekt, i stedet for at tilpasse projektet/projekterne til de gældende rammer og retningslinjer, som er udsprunget af årtiers vindmølleplaner, og som har været gennem diverse høringer.

Kommunen/politikerne kunne også have valgt at vurdere projektet mere objektivt, og have tilpasset projektet de rammer, som var gældende før vedtagelsen af Kommuneplantillæg 360-18. Med kommuneplantillægget er bl.a. det rammeområde, som var udlagt i Regionplanen 2005-2017, væsentligt ændret, og mange husstande er truet med f.eks. ekspropriation, voldsomme støj-, lysafmærknings- og skyggekastgener.

Borgerne bør kunne stole på, at man ikke foretager drastiske ændringer af kommuneplaner og lokalplaner m.m., blot for at tilgodese en investor, der vil tjene penge.

Hvad er formålet med Regionplaner, Kommuneplaner og Lokalplaner – hvis man bare retter til og ikke lytter til høringssvar, men kun til investor?

Sådanne ændringer strider i høj grad imod borgernes retsfølelse.

Et stort antal af politikerne i Lolland Kommune har dog virket mere interesseret/pågående end DONG Energy i vedtagelsen af en lokalplan for demonstrations-/forsøgsvindmøller ved Kappel. Der er redegjort herfor i klagen, og politikernes voldsomme pres på myndighederne, kan kun undre de borgere, som ikke kender evt. aftaler indgået på de mange lukkede møder, DONGs medvirken i diverse projekter og DONGs bidrag til IWAL m.m.

2.3. FORNYET HØRINGSPROCES

Lolland Kommune skriver^[1]:

De fleste rettelser er alene sproglige ændringer som bevirker, at miljørapporten sprogligt er mere præcis og i overensstemmelse med VVM'en.

Lolland Kommune oplyster til klagenævnet, at de fleste rettelser alene er sproglige ændringer, for at gøre miljørapporten mere præcis og i overensstemmelse med VVM-redegørelsen. Dette er dog en alvorlig forsimpning af de mange begåede fejl, og Lolland Kommunes manglende miljøvurdering.

Der henvises til *bilag 35*, hvoraf et uddrag af de mange tilføjelser og rettelser fremgår.

Miljørapporten, juni 2010 indeholder fortsat mange alvorlige fejl og mangler på trods af Lolland Kommunes mange rettelser.

Eksempler på fejl i Miljørapport til lokalplan 360-21, juni 2010:

- Nord2000-metoden, støjberegning som årligt gennemsnit, er ikke godkendt.
- Tabel 2.7 for er ikke korrekte (indeholder alvorlige påviste beregningsfejl).
- Tabel 1.2 viser ikke de korrekte afstande til møllerne.
- Kort 1.3 er misvisende.
- Tabel 1.1 (møllernes maksimale effekter og dimensioner) stemmer ikke overens med lokalplanens punkt 6.7.
- Afstande til lysafmærkningsmaster er ikke oplyst.
- Tabel 2.3 (beregnet støj) og støjudbredelseskortene 2.2 og 2.3 viser ikke worst-case, da bl.a. møllehøjderne i beregningerne er fejlbehæftede.

Eksempler på fejl og mangler i processen:

- Lolland Kommune ikke har foretaget en selvstændig miljøvurdering.
- Alternative placeringer ikke er undersøgt.
- Der ikke er ført bevis for, at vindmøllerne ikke vil skade Natura 2000-områderne og områdets mange bilag IV-arter.
- Høringerne i såvel 2006 som 2009 var pro-forma høringer.
- Der er ikke taget omfattende hensyn til nabobeboelser m.m., hensynet er udelukkende taget til vindmøllerne.
- Der er ikke givet tilladelser til forsøg med lysafmærkning.
- Ændringen af lysafmærkningen, som er en væsentlig ændring, der har absolut store miljømæssige konsekvenser.
- Gældende grænseværdier for støj i "worst-case" ikke vil kunne overholdes.
- Der foreligger inhabilitet osv. osv.

Klagerne fastholder, at ændringerne i lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport og de mange begåede fejl er så væsentlige, at der som minimum bør tilvejebringes en ny lokalplan. Høringen af Forslag til lokalplan 360-21 er gennemført på et mangelfuldt grundlag.

2.3.1. LYSAFMÆRKNING

Lolland Kommune skriver^[1]:

Den reelle forskel på 30 candela og 200.000 candela er ikke nær så stor, som tallene umiddelbart kunne indikere, **og i øvrigt vil lys placeret i mere end 150 meters højde uagtet lysstyrken kun i begrænset omfang være synligt fra landjorden.**

Dertil kommer, at lysstyrken varierer med områdets øvrige belysning, således at lysintensiteten eksempelvis nedsættes væsentligt om natten.

Igen misinformerer Lolland Kommune om lysafmærkningen og anlægger desuden fejlagtige vurderinger af synligheden fra landjorden. Lysafmærkning skal placeres midt på og i toppen af de 200 meter høje master, altså lysafmærkning i 100 meters og 200 meters højde, og **ikke** i 150 meters højde.

Som det fremgår af VVM-redegørelsen, vil generne fra den højintensive, blinkede lysafmærkning blive meget stor. Forskellen på generne for området, fra en fast rød lysafmærkning på max. 30 candela (som anført i lokalplanforslaget) til en hvid højintensiv lysafmærkning på mindst 2.000 og op til 250.000 candela med 40-60 blink i minuttet, er næsten ubeskrivelig stor. **Et væsentligt større område – og dermed mange flere mennesker – vil blive berørt af generne.**

Kappelområdet er præget af meget lidt lys, og et særkende for området er nattens mørke og den smukke stjernehimmel. En højintensiv lysafmærkning vil ændre områdets karakter totalt.

2.3.2. BORGERMØDET DEN 26/8 2009

Lolland Kommune skriver^[1]:

På borgermødet afholdt den 26. august 2009 blev der stillet **spørgsmål fra en fremmødt borger angående de divergerende oplysninger i henholdsvis lokalplanforslaget og VVM undersøgelsen. Dette spørgsmål blev besvaret af planlægger, cand.tech.soc. Jørgen Nielsen, Lolland Kommune, der redegjorde for de korrekte tal.** Der foreligger hverken referat eller lydoptagelse fra borgermødet, hvorfor dette ikke yderligere kan dokumenteres.

Utrolig heldigt for Lolland Kommune, at der ikke findes lydoptagelser fra borgermødet den 26/8 2009, som var en ren skandale. Underskriveren af svarskrivelsen fra Lolland Kommune, **planlægger Magnus Klamer Jørgensen, var slet ikke til stede ved borgermødet, selv om han var programsat.**

Ca. 100 af de fremmødte blev lukket ind i forsamlingshuset. Flere var mødt op, men måtte køre igen, da der ikke var pladser nok i forsamlingshuset. Nogle valgte at stå op og endda stå udenfor, men mange opgav da lyd m.m. også var elendig, og de forlod mødet.

Der var afsat 2 timer incl. pause til borgermødet – og der var max. 25 minutter til spørgsmål og debat.

Der blev stort set ingen information givet om projektet, men man nævnte ændringerne fra 2006-forslaget til 2009-forslaget.

DONGs medarbejder henviste til, at folk "jo nok havde læst lokalplanforslaget".

Mødedeltagerne blev på groveste vis afvist af mødelederen, Torben Hansen, udvalgsformanden for Teknik- og Miljøudvalget, når de havde spørgsmål, hvilket Miljøcentrets medarbejdere var vidner til. Ordstyreren kunne heller ikke selv svare på spørgsmålene og han kendte stort set ikke projektet. Han var i øvrigt så uforskammet overfor de fremmødte, at de måtte bede ham om en anden "tone".

Der kunne **ikke** skabes en debat på mødet, og de fremmødte fik stort set ingen svar – heller ikke på spørgsmål om erstatning.

Den information, der blev givet, var omkring VE-loven og værditabsordningen, hvorfor mødet også kom til at omhandle det. Herudover brugte Deltas medarbejder rigtig meget tid på en teknisk gennemgang af, hvordan man skal foretage støjmålinger. Bl.a. blev der afspillet diverse lyde, som stort set ingen kunne høre.

Dagsordenen for borgermødet den 26/8 2009 samt undertegnede indlæg, på vegne af Kappelgruppen, er vedlagt som bilag 44.

2.3.3. DET STILLEDE SPØRGSMÅL TIL LYSAFMÆRKNINGEN

Lolland Kommune skriver^[1]:

Da fejlen således er blevet korrigeret mundtligt i høringsfasen, og da den korrekte oplysning fremgik af den medsendte miljørapport og VVM, og da fejlen har væsentlig mindre betydning end tallene umiddelbart indikerer, har Lolland Kommune ikke fundet det nødvendigt at foretage en fornyet af lokalplanen.

Det var undertegnede, Rita Petersen, der på borgermødet den 26/8 2009 stillede spørgsmålet om lysafmærkningen, da ingen af repræsentanterne fra DONG Energy eller Lolland Kommune havde nævnt lysafmærkningen.

På daværende tidspunkt havde undertegnede slet ikke konstateret, at Lolland Kommune i forslag til lokalplan 360-21 havde angivet lysstyrken til 30 candela.

I 2006 var netop generne fra lysafmærkningen et af de væsentlige genepunkter, og DONG Energy og daværende borgmester Tom Larsen, havde flere gange i 2006 oplyst, at *man forventede, at lysafmærkningen ville blive en radarstyret løsning, som kun blinkede når der var fly i nærheden.*

I november 2006 undersøgte borgerne imidlertid hos Statens Luftfartsvæsen, hvornår radarløsningen ville blive godkendt. De konstaterede, at Statens Luftfartsvæsen slet ikke ville kunne acceptere en radarløsning og ikke forventede en sådan godkendt lysafmærkning de næste mange år. Borgernes efterfølgende henvendelse til politikerne er vedlagt som bilag 45.

Undertegnede spurgte den 26/8 2009, "Hvordan vil møllerne blive lysafmærket, det har I ikke fortalt noget om?", og det var Per Hjemsted Pedersen, DONG Energy, der svarede. Svaret lød: "Vi vil gøre det så lempeligt som muligt".

Lysstyrken blev ikke nævnt. Kommunens medarbejder, Jørgen Nielsen, tilføjede intet til DONGs svar. Han var tavs og deltog slet ikke i besvarelsen.

"Hvad er så lempeligt som muligt? Er det ikke en lysstyrke på op til 250.000 candela med 40-60 blink i minuttet, og er det ikke korrekt, at den radarløsning i lovede os i 2006 ikke er godkendt?", spurgte undertegnede videre.

Igen var svaret fra Per Hjemsted Pedersen: "Vi vil gøre det så lempeligt som muligt" og han tilføjede at *forsøg med lysafmærkningen var en del af projektet.*

Der henvises i øvrigt til indsigelse af 5/10 2009 fra Riddertoftes Beboerforening (Lollands bilag G, side 14-33), som dokumenterer klagernes påstand om det svar, der blev givet på borgermødet. Der er i indsigelsen direkte refereret hertil.

Uddrag af

Indsigelse af 5/10 2009 fra Riddertoftes Beboerforening (Lollands bilag G, side 14-33):

... i forslag til lokalplan 360-21, punkt 7.8: Lysafmærkning på markeringsmaster eller vindmøller må have en styrke af max 30 candela og skal afskærmes under vandret.

Jamen, så bliver det jo ikke så slemt som vi havde frygtet!

Det mente Per Hjemsted altså med, "at man ville gøre det så lempeligt som muligt", da der på borgermødet blev spurgt til lysstyrken. Hvorfor sagde man det dog ikke klart og tydeligt – max 30 candela – i stedet for at svare undvigende på spørgsmål fra salen?

Som det også er anført i klagen, havde Lolland Kommune kun fremsendt "Forslag til Lokalplan 360-21" til nogle få omkringboende. Miljørapporten var ikke vedlagt, men kunne rekvireres.

Kun ganske få havde opdaget, at der sideløbende med lokalplanhøringen også var annonceret en høring af Forslaget til Kommuneplantillæg 360-18. Ingen havde fået tilsendt information fra Miljøcenter Roskilde, men iflg. annoncen kunne materialet rekvireres.

Lysafmærkningen og lysstyrken fremgik heller ikke af DONG Energys "Information om projekt for 7 forsøgsvindmøller ved Kappel" af 3/8 2009 (godkendt af Energinet), som blev udlevet på borgermødet.

Kommunens oplysning om, at spørgsmålet blev stillet angående de divergerende oplysninger, er ikke korrekt og hverken miljørapport eller VVM-redegørelsen var fremsendt til borgerne.

Borgerne har kun modtaget lokalplanforslaget, som med den fejlagtige oplysning. Oplysningen blev ikke korrigeret i høringsperioden, hverken mundtligt eller skriftligt.

2.3.4. FORSØG MED LYSAFMÆRKNING

Uddrag af

VVM-redegørelse til Kommuneplantillæg 360-18^[8] / Miljørapport til Lokalplan 360-21^[7]:

Statens Luftfartsvesen har meddelt, at man ved Kappel, på grund af møllernes højde og den kystnære placering, vil kræve at lysafmærkningen anbringes på to master – en i hver ende af parken.

..DONG Energy vil arbejde for, at lysafmærkningen bliver så lidt generende som muligt.

..Det skal indgå i test og forsøg, at lysafmærkningen udformes/udvikles, så den bliver så lidt generende i nærområdet som muligt.

Af såvel DONGs svar på borgermødet den 26/8 2009, VVM-redegørelsen som miljørapporten fremgår det, at forsøg med lysafmærkningen er en del af projektet i Kappel.

Da der **ikke** kunne findes en korrespondance med Statens Luftfartsvesen om lysafmærkningen i aktindsigtsdokumenterne fra Miljøcenter Roskilde, Lolland Kommune eller DONG Energy, bad undertegnede Miljøcenter Roskilde om at forklare, hvordan oplysningerne til VVM-redegørelsen var fremkommet.

Miljøcenteret kunne bekræfte, at de ikke havde haft kontakt med Luftfartsvesenet, og at oplysninger i VVM-redegørelsen alene var fra DONG Energy, og at disse oplysninger ikke var efterprøvet. Ligeledes har Lolland Kommune ikke efterprøvet oplysningerne.

Den 14/6 2011 svarede Trafikstyrelsen (tidligere Statens Luftfartsvesen) på en henvendelse fra undertegnede. **Der er ikke givet tilladelse til forsøg med lysafmærkning i forbindelse med forsøgsvindmøllerne ved Kappel.**

Korrespondancen med Trafikstyrelsen fremgår af *bilag 46*.

Uddrag af

Trafikstyrelsens brev af 14/6 2011 vedr. Forsøgsvindmøller ved Kappel (bilag 46):

Jeg kan oplyse, at Trafikstyrelsen på nuværende tidspunkt ikke har modtaget et konkret projekt angående den omtalte vindmøllepark. Det forholder sig således, at vi ikke tager stilling til, hvilken afmærkning der vil blive krævet før der foreligger en konkret forespørgsel. Derfor er der heller ikke givet tilladelse til en eventuel forsøgsafmærkning.

Hvad angår jeres to sidste spørgsmål angående lysmærkning på master samt lampe antal og type, vil dette ligeledes afhænge af det endelige projekt.

Lysstyrken er fejlagtigt angivet i Forslag til Lokalplan 360-21, og også oplysningerne om forsøg med lysafmærkning er fejlagtige. Dette anses for en retlig mangel.

Lokalplan 360-21 er vedtaget på et fejltagtigt grundlag, ligesom borgerne ikke har haft mulighed til at forholde sig til det faktiske projekt.

2.4. KYSTNÆRHEDSZONEN

Lolland Kommune skriver^[1]:

*Derudover fremgår det af Dong Energys beskrivelse af området ved Kappel, at **vindforholdene er så gode**, at de er sammenlignelige med vindforholdene på havet, hvorfor området er velegnet til forsøgsvindmøller, som senere skal opstilles på havet. Endvidere medfører nærheden til kysten, at halvt så mange naboer alt andet lige vil blive negativt påvirket af støj og visuelle gener fra vindmøllerne som ved en placering inde i landet, idet halvdelen af oplandet udgøres af vand.*

På borgermødet 26/8 2009 oplyste Per Hjelmsted, DONG Energy, at vindforholdene **ikke** var så vigtige, idet testarbejdet bestod i, at man skulle blive gode til at udføre fornødne reparationer og foretage målinger, hvilket svarer til VVM-redegørelsens oplysning på side 99^[8].

Klagerne har redegjort for, at der er fundet flere egnede lokaliseringer, og at alternative placeringer ikke er tilstrækkelig undersøgt, eller slet ikke undersøgt. Senest på Naturstyrelsen peget på 24 områder, hvor en stor del af disse er placeret længere inde i land.

Lolland Kommune skriver^[1]:

Funktionelt fordi vindforholdene tæt på kysten under alle omstændigheder er væsentligt bedre for vindmøller, og fordi støjen overordnet set vil kunne påvirke færre boliger når "halvdelen" af oplandet er hav."

Så længe Lolland Kommune ikke har undersøgt befolkningstætheden i andre områder, er det et temmelig usagligt argument. I givet fald skal alle vindmøller i Danmark placeres tæt ved kysten.

Klagerne fastholder, at der ikke er en funktionel eller planlægningsmæssig begrundelse for den kystnære lokalisering ved Kappel, samt at der ikke er tilvejebragt tungtvejende argumenter for en sådan funktionel planlægningsmæssig placering indenfor strandbeskyttelseslinjen eller kystnærhedszonen.

2.5. FORSIGTIGHEDSPRINCIPPET

Lolland Kommune skriver^[1]:

*Lolland Kommune administrerer efter gældende lovgivning og er desuden af den opfattelse, at forsigtighedsprincippet er anvendt ved fastsættelse af de grænseværdier og afstandskrav, der er fastsat i lovgivningen. Forsigtighedsprincippet medfører således ikke, at der to gange i den samme beregning skal indlægges en sikkerhedsmargin, og **Lolland Kommune kan ikke finde hjemmel i den eksisterende lovgivning til at skærpe kravene til de fastsatte grænseværdier.***

Den hjemmel, som Lolland Kommune ikke kan finde, findes bl.a. i Vindmøllecirkulærets § 1 og § 2, stk. 3.

Cirkulærets § 1 fastsætter, at der udover hensynet til vindressourcen skal tages omfattende hensyn til bl.a. nabobeboelser.

Cirkulærets § 2, stk. 3 fastsætter, at der for planlægning for vindmøller skal overholdes en minimumsafstand mellem møller og nabobeboelse på 4 gange møllens totalhøjde.

Alene det faktum, at miljørapportens beregninger for lavfrekvente støj indendørs viser, at der vil være mere end 20 dB(A) i et meget stort antal husstande, burde have fået Lolland Kommune til at fastsætte betydeligt større afstandskrav til vindmøllerne, end det er tilfældet, ligesom Lolland Kommune også burde tage de omfattende nabohensyn, som lovgivningen fastsætter.

Klagerne fastholder, de i klagen anførte klagepunkter.

2.6. STØJ

I 2006 var støjberegningerne, som indgik VVM-redegørelsen og miljøvurderingen, beregnet med helt og aldeles urealistiske angivelser af møllernes kildestøj og kunne på ingen måde opfylde kravene til en realistisk miljøvurdering. "Worst case" var ikke tilnærmelsesvis beregnet.

Kildestøjen var angivet til 104,5 dB(A) ved såvel 6 m/s som 8 m/s og var ens for alle møllestørrelser, som varierede fra 4,5 - 8,0 MW. Dette fremgår bl.a. af VVM-redegørelsen fra 2006^[4], afsnit 2.3 "Støj fra vindmøllerne".

Som det også fremgår af et kort i VVM-redegørelsen fra 2006 (side 8 eller 9 afhængig af udgaven), så forsøgte man i 2006 at planlægge med afstande mindre end 4 x møllens højde til naboejendommene Vesternæsvej nr. 27 og 29.

DONGs medarbejder Tove Kjær Hansen forklarede på borgermødet i oktober 2006, at man ville lægge noget jord ved møllens fundament, for på den måde at mindske den målte højde til toppen af vindmøllen, hvorved man kunne overholde afstandskravene.

Da DONG Energy i marts 2009 fremlagde en støjberegning for 7 vindmøller, som blev sendt i den supplerende høring, kunne projektet forsat ikke overholde gældende grænseværdier for støj på trods af, at der nu var anvendt med mere realistiske kildestøjsangivelser 107,4 - 110,3 dB(A) for møllerne, som var på 5.0 - 8.0 MW.

DONG Energys støjberegning af 3/2 2009, for 7 vindmøller ved Kappel, 5.0 - 8.0 MW, viste 42,1 dB(A) ved 6 m/s ved punkt D Riddertoften (Gottesgabe Strandvej). Støjberegningen af 3/2 2009 er vedlagt som *bilag 47*.

Den supplerende høring, som blev annonceret den 30/3 2009, var, som der også er redegjort for i denne skrivelse, en "pro forma høring", hvor man bl.a. ignorerede alle høringssvar vedr. støj, alternativer ønsker om visualiseringer m.m.

Miljøcenter Roskilde og Lolland Kommune fortsatte projektet uændret på trods af, at Kappelgruppen og Riddertoftes Beboerforening i marts og april 2009 (*bilag 30 og 33*) gjorde opmærksom på, at projektet ikke kunne overholde gældende lov, og at DONG Energy allerede havde leveret bevismaterialet herfor med støjberegningen af 3/2 2009.

Også Lolland Kommunes Miljøteam har ved skrivelse af 30/4 2009 udarbejdet et "Høringsbidrag til idé-fase vedr. nye vindmøller i Kappel Vindmøllepark", hvor de gjorde opmærksom på, at projektet ville overskride gældende lovgivning for støj, og foreslog, at projektet blev reduceret. Høringsbidraget er vedlagt som *bilag 33*.

Samtlige breve og advarsler blev ignoreret.

Til brug for VVM-redegørelsen/Miljørapporten udfærdigede DONG Energy en ny støjberegning dateret 11/5 2009 (*Lollands bilag F, side 124-130*), med uændret placering af vindmøllerne, dimensioner og effekt. Det eneste DONG Energy havde ændret i beregningen var koordinatpunktet for punkt D "Riddertoften", således at det kom til at se ud, som om projektet ville kunne overholde de maksimale grænseværdier for "Eksempel 2", også ved Riddertoften i modsætning til støjberegningen af 3/2 2009.

Der henvises i øvrigt til Lollands korrespondance med DONG Energy den 27/5 2009, *bilag 50*.

Uddrag af

Lolland Kommunes mail til DONG Energy den 27/5 2010 (*bilag 50*):

Miljøteamet er faldet over følgende i miljørapporten:

..Vedr. støjberegninger på side 14 Jeg bemærker at de støjberegninger der er her i denne rapport er ikke identiske med dem vi kiggede på i idéoplægget og som var udgangspunktet for drøftelserne med Dong Energy og Miljøcenter Roskilde. Dem jeg ser nu, viser ikke overskridelser ved Riddertoften. Og det var jo et kernepunkt i diskussionen med DONG Energy. Nu viser beregningerne at støjgrænserne lige netop overholdes. Er det nye beregninger ? Er der anvendt andre kildestyrker. Det er for så vidt OK. Vi skal bare være på det rene med, hvad der er foretaget af ændringer.

..s 36: Her fremstår det i teksten som om Lolland Kommune fra starten skal rende og overvåge at støjen fra de nye møller overholder støjgrænserne. DONG har pointeret at de møller, der stilles op i denne vindmøllepark vil være kommercielle møller, hvor der altid er kildedata, som muliggør en sådan beregning før opstilling. .. Derud over vil DONG foretage støjmålinger og - beregninger efter opstilling på eneklmøller og på parken som helhed.

Uddrag af

DONG Energy svarmail til Lolland Kommune den 27/5 2010 (bilag 50):

s. 14. Nej det er de samme kildestyrker, men beregningspunktet ved Riddertoft er flyttet lidt (efter nøje konsultation af kort) og møllernes tårnhøjde er blevet højere for at overholde forholdet på 1:1,35 for tårn/rotor

..s. 36. Det er klart, at der skal laves støjberegninger på grundlag af de data, som vi får fra møllefabrikanten, før en mølle sættes op - det vi vil, er at måle på den konkrete mølle, når den er stillet op - for at sikre at fabrikanten overholder stillede garantier og for at eftervise hvor meget støj der er "plads" til for de efterfølgende møller. Det er klart, at I får adgang til disse data og det er også klart, at der ikke kommer prototyper i parken, men kun godkendte formentlig serie-0 møller.

Beregningspunktet D var ikke blot flyttet lidt, men **meget taktisk** og ca. 30 meter og DONGs oplysning om den ændrede tårnhøjde, finder klagerne direkte usand.

Lolland Kommune har ikke kontrolleret DONG Energys oplysninger!

Mølletyper – godkendte eller ikke godkendte – og overvågning og kontrol var der tilsyneladende heller ikke styr på.

I forbindelse med høringen i perioden 4/8-5/10 2009 gjorde Riddertoft Beboerforening igen indsigelse (*Lollands bilag G, side 14-34*) mod oplysningerne om støj, og først da lykkedes det at få myndighederne til at ændre i projektet, sådan som det fremgår af de sammenfattende redegørelser.

Uddrag af

Lolland Kommunes "Sammenfattende redegørelse for Forslag til LP 360-21 Forsøgsvindmøller ved Kappel med tilhørende Miljørapport", dateret 1/6 2010 (Lollands bilag E):

DONG Energy har udført supplerende beregninger for alle beboelser på Gottesgabe Strandvej på grundlag af, at støjgrænsen 42/44 dB(A) er gældende for alle beboelserne uanset om nogle anvendes som sommerhuse. Disse beregninger viser, at støjbidraget overskrides med 0,1 dB ved vindhastigheden 6 m/s ved Gottesgabe Strandvej nr. 1, 2 og 3 med 7 møller 5-8 MW. Ved vindhastigheden 8 m/s er støjgrænserne overholdt ved alle beboelser. Med 7 møller 3,6-8 MW overskrides støjgrænserne ikke.

Da mølle nr. 7 flyttes ca. 90 m og mølle nr. 6 ca. 40 m mod vest, i den endelige lokalplan, overholdes støjgrænserne ved begge vindhastigheder ved alle beboelser på Gottesgabe Strandvej. Dette har medført en mindre justering af byggefeltet for mølle nr. 7, og "worst-case" scenariet med 7 møller 5-8 MW er fortsat muligt med justeringen af byggefeltet.

Også den supplerende støjberegning af 5/11 2009 for "Ekspempel 2" viser overskridelser af støjen ved Riddertoftes beboelser på Gottesgabe Strandvej, hvilket der er redegjort for i klagen og i denne skrivelser afsnit 2.6.2.

Herudover henvises til nedenstående.

2.6.1. STØJBeregningerne omfatter ikke samtlige vindmøller

VVM-redegørelsen og miljørapporten inkl. bilag indeholder udelukkende beregninger, som omfatter de planlagte vindmøller.

Iht. Bekendtgørelse om støj fra vindmøller (nr. 1518 af 14/12 2006) er det det samlede støjbidrag fra samtlige vindmøller i et område, der skal overholde støjgrænserne hos naboerne.

Der er i beregningerne **ikke** taget højde for de vindmøller i området, som **ikke** skal nedlægges inden etableringen af forsøgsvindmøllerne. Det er bl.a. den 450 kW vindmølle på Østre Fuglsangvej, som tilhører Rudbjerg Vindmøllelaug I/S, og som er placeret ca. 800 meter fra Gottesgabe Strandvej 1 og ca. 750 meter fra Riddertoften 3.

Støjbidraget fra denne mølle er meget tydelig i bl.a. Riddertoftområdet, Gottesgabe Strandvej og Riddertoften – og høres dag og nat også inde i husene.

Hvis der var taget højde for støjbidraget fra denne mølle, vil grænseværdierne for støj ved flere beboelserne på Gottesgabe Strandvej og evt. Riddertoften med meget stor sandsynlighed være betydeligt overskredet, også hvis det er de høje værdier for støj der skal anvendes for beboelser.

Endvidere er der bl.a. to vindmøller ved Kalvehavegård tæt på Vesternæsvej, som ikke skal nedlægges. Hvis der var taget højde for støjbidraget fra disse møller, vil grænseværdierne for støj ved flere beboelser på bl.a. Vesternæsvej med meget stor sandsynlighed være betydeligt overskredet, også hvis det er de høje værdier for støj, der skal anvendes for disse beboelser.

Klagerne gør gældende, at VVM-redegørelsens og Miljørapportens beregning af støjbidraget er mangelfuldt og direkte fejlbehæftet, og at VVM-tilladelse er udstedt på et fejlagtigt grundlag samt at Kommuneplantillæg 360-18 og Lokalplan 360-21 er vedtaget på et fejlagtigt grundlag.

2.6.2. STØJBEREGNINGERNES STØJDBREDELSKORT

Lolland Kommune skriver under.^[1]:

*Som anført under punkt 2.3.2. har et **unøjagtigt kortmateriale** bevirket, at støjgener fra vindmøllerne har fremstået mere voldsomme, end støjberegningerne har vist. Der vil således opleves mindre støjgener, end det fremgår udelukkende på baggrund af kortmaterialet. Dette præciseres i det følgende.*

At cirklerne på støjdbredelseskort ændrer sig i forbindelse med, at DONG Energy udarbejder en ny beregning, hvor den største og mest støjgivende mølle er reduceret med 9 meter i navhøjden (fra 119 til 110 meter for mølle nr. 3), det er logik.

Dog viser hverken selve beregningen eller støjdbredelseskortet støjen i "worst case" og kan umuligt dokumentere, at støjgrænserne kan overholdes.

At Lolland Kommune beder om at få ændret baggrund m.m. på kort, kan klagerne kun se som ren og skær manipulation, specielt sammenholdt med, at størrelsesforholdet på møllerne i støjberegningen af 1/6 2010 ikke er korrekt.

2.6.3. STØJBEREGNING FRA DEN 1. JUNI 2010

Lolland Kommune skriver^[1]:

Lolland Kommune fandt det mest korrekt at medtage kort, der viste støjdbredelsen både ved 6 og 8 m/s ... Desuden bad Lolland Kommune om, at ændre baggrunden på kortene...

Klagerne kan kun undre sig over, at Lolland Kommune lægger et så stort arbejde i at få udarbejdet nogle simple kort uden huse, marker og veje som baggrund.

For naboerne til de kommende vindmøller og læserne af miljørapporten i øvrigt, vil et støjdbredelseskort med huse og veje være mere troværdigt og anvendeligt. Hvis ikke støjdbredelseskortene med disse huse og veje som baggrund viser et korrekt billede af støjen, så burde kommunen have oplyst dette. Ikke engang i den sammenfattende redegørelse er der redegjort for, at der skulle have været fejl i nogle støjdbredelseskort.

Klagerne fastholder, at støjdbredelseskortet i f.eks. den supplerende støjberegning af 5/11 2009 er retvisende for støjen ved beboelserne på Gottesgabe Strandvej, hvis der ses bort fra, at områdets øvrige vindmøller fejlagtigt ikke indgår i beregningen.

Klagerne har dog ikke samme tillid til de støjdbredelseskort, kort 2.2 og 2.3, som indgår i miljørapporten, juni 2010 og ej heller til de to støjdbredelseskort, der indgår som side 2 og 3

i støjberegningen dateret 1/6 2010, da møllestørrelserne i denne beregning ikke er korrekte og ikke identiske med VVM-redegørelsens "Eksempel 2".

Lolland Kommune skriver^[1]:

For at ændre kortene blev DONG Energy nødt til, at lave en ny beregning - støjberegningen af 1. juni 2010.

Støjberegningen af 1/6 2010 fremgår af Lollands bilag F, side 145-147.

Disse 3 sider er identiske med de tre sider, som indgik i den politiske beslutning af projektet i Lolland Kommune i juni 2010, på trods af, at bl.a. den største og mest støjgivende vindmølle var beregnet med en 9 meter for lav navhøjde og at beregningen således ikke afspejlede "worst case".

Ovenfor er vist støjberegningens "brevhoved", men beregningens angivelser af møllestørrelser, placering, kildestøj m.m. er ulæselig og endvidere indeholder beregningen 2 sider med støjudbredelseskort, uden faktaoplysninger overhovedet. Disse sider fortæller intet om møllestørrelser, vindhastigheder m.v.

Klagerne kan kun gisne om, hvem i Lolland Kommune der lader/kræver en ikke læselig og i øvrigt aldeles ufuldkommen støjberegning indgå i et beslutningsgrundlag - og hvorfor. De 3 sider kan vise hvad som helst og dokumenterer intet.

Som bilag 48 er vedlagt en korrespondance med Lolland Kommune om udlevering af den fuldkomne støjberegning af 1/6 2010. **Den fulde beregning nægtede man at udlevere, som det fremgår af korrespondancen.** Side 1 blev dog udleveret, som det også fremgår af klagens afsnit 5.

Lolland Kommune skriver^[1]:

Lolland Kommune kontrollerede, **at støjberegningen i de enkelte punkter er den samme som i støjberegningen fra den 5. november 2009, hvilket den er, hvorfor kortene viser det korrekte resultat, på trods af at mølle 3 er 10 meter lavere end i den oprindelige beregning.**

I sin vurdering af om møllerne kan overholde støjgrænserne, har Lolland Kommune ikke anvendt kortene, men har derimod vurderet, om støjgrænserne ved de enkelte beregningspunkter/beboelser kan overholdes, jf. støjberegningen af den 5. november 2009, som er den komplette støjberegning.

Lolland Kommune burde **ikke** have accepteret beregningen af 1/6 2010, men burde have forlangt en ny og korrekt beregning. Beregningen af 5/11 2010 er den mest korrekte beregning m.h.t. møllestørrelser, højder og placeringer.

Støjberegninger skal være komplette og indeholde faktaoplysninger, beregningsværdier og udbredelseskort, som tilsammen belyser støjen retvisende.

Kommunen kan ikke vælge kun at bruge de beregnede værdier, som i dette tilfælde med støjberegningen af 1/6 2010 (og også beregningen af 20/1 2011 - Lollands bilag N), hvor mølle nr. 3 er beregnet med en navhøjde der er 9 meter for lav.

Hvis man, som Lolland Kommune, kun ser på de beregnede værdier, skal man også kontrollere, om de punkter, beregningerne er beregnet for, er korrekte - ud over at de øvrige fakta-

oplysninger skal være korrekte. Støjudbredelseskortet vil vise støjen ud for boligen – også selv om beregningspunktet er sat langt fra boligen.

Det er klagerens påstand, at DONG Energy ikke har kunnet udfærdige støjberegningen 1/6 2010 uden at støjudbredelsen i denne beregning, hvor den største og mest støjende mølle er 9-10 meter for lav, afviger fra støjudbredelsen i den supplerende beregning af 5/11 2009 medmindre, der er ændret i de oplysninger, der i øvrigt indgår i beregningsmodellen.

DONG Energy har som anført ovenfor, og som det fremgår af *bilag 48*, nægtet at udlevere den fulde beregning af 1/6 2010. Af *bilag 48* fremgår det også, at Lolland Kommune kun har modtaget de 2-3 sider af beregningen, og at det derfor har været umuligt at kontrollere fyldestgørende.

Da Miljøcenter Roskilde henviser til, at det er Lolland Kommune, der er ansvarlig myndighed, og Lolland Kommune viser tilbage til Miljøcenter Roskilde, ser klagerne sig nødsaget til at henvise klagenævnet til den indsendte klage af 28/6 2010 samt 1/11 2010 vedr. Kommuneplantilæg nr. 360-18 med tilhørende VVM-redegørelse (j.nr. NKN-33-04278 og NKN-33-04289).

Det er klagerens påstand, at Lolland Kommune ikke har dokumenteret og ikke kan dokumentere, at støjbekendtgørelsens grænseværdier kan overholdes for "Eksempel 2", som der med vedtagelsen af Lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport er givet tilladelse til.

2.6.4. RIDDERTOFTTE OG GOTTESGABE STRANDVEJ

Lolland Kommune skriver^[1]:

*Lolland Kommune har .. ikke foretaget sin vurdering ud fra kortene, men **ud fra de faktisk beregnede værdier ved de enkelte punkter**. Det er således kortet, der er fejlbehæftet, og ikke tabel 2.3, og klager vil dermed ikke opleve de støjgener, der klages over.*

*..Lolland Kommune har **ikke fundet grundlag for at tvivle på .. Miljøcenter Roskildes vurdering af, at beregningerne er foretaget i det mest støjfølsomme punkt.***

Klagerne fastholder, at miljørapportens tabel 2.3 er misvisende for støjen ved beboelserne på Riddertoftte, herunder beboelserne på Gottesgabe Strandvej.

Tabellens punkt D "Ved Riddertoftte (Str. Vej 4)" fortæller kun, hvad støjen er beregnet til for koordinatpunktet E 630,567 N 6,069,655 - 41,7 dB(A) ved 6 m/s og 43,2 dB(A) ved 8 m/s, og der er flere beboelser **nærmere** vindmøllerne end netop dette punkt.

Støjberegningen af 5/11 2009 har dog beregnet støjen på flere koordinater / adresser på Gottesgabe Strandvej, men de koordinater, der er brugt i beregningen, er tilsyneladende "taktisk" valgt til lige netop at ligge uden for den maksimale grænseværdi, og ikke det punkt på grundene, som er nærmest vindmøllerne, og hvor støjen vil være højere.

For Gottesgabe Strandvej 1 (punkt N), med en beregnet støj på 41,9 dB(A) ved 6 m/s på koordinatet E 630,630 N 6,069,853 burde man have brugt koordinatet E 630,612 N 6,069,845 som er ca. 17 meter nærmere vindmøllerne og indenfor grunden.

Det koordinatpunkt, der er brugt i beregningen for punkt N, er beliggende ude på en nabomark til ejendommen.

For Gottesgabe Strandvej 2 (punkt P), med en beregnet støj på 42,0 dB(A) ved 6 m/s på koordinatet E 630,557 N 6,6069,688 burde man have brugt et koordinatet nærmere møllerne og de faktiske opholdsarealer E 630,564 N 6,069,735.

Medmindre Lolland Kommune ligger inde med støjberegninger for "Eksempel 2", som de ikke har udleveret ved aktindsigtsbegæring eller indsendt til klagenævnet, så kan kommunen *ikke* dokumentere, at grænseværdierne for støj vil være overholdt ved alle beboelser på Gottesgabe Strandvej.

Klagerne fastholder, at støjbekendtgørelsens grænseværdier ikke vil være overholdt ved etablering af vindmøller i "Eksempel 2".

Der vil være flere overskridelser ved beboelserne på Riddertofte.

2.6.5. LOLLANDS BILAG N - BEREGNET 20/1 2011 OG FEJLBEHÆFTET

Lolland Kommune skriver^[1]:

I forbindelse med VE-lovens Værdi-tabsordning er der udarbejdet nye støjberegninger med udgangspunkt i det efter ejerens mening mest støjfølsomme punkt. Det skal bemærkes, at støjgrænserne også efter disse nye målinger fortsat kan overholdes ved alle ejendomme, der ikke forventes nedlagt (se bilag N, side 47-52).

Igen misinformerer Lolland Kommune!

Ejerne har **ikke**, som Lolland Kommune påstår, fået lov til at udpege det, de mente, var det mest støjfølsomme punkt på deres ejendom, heller ikke i forbindelse med støjberegninger og visualiseringer til brug for værditabsordningen. De er heller ikke blevet bedt om at udpege punktet.

Som det fremgår af bilag 49 sendte DONG Energy en fotograf fra firmaet PlanEnergi Midtjylland, som skulle tage fotos til brug for visualiseringer til værditabsafgørelserne. Overfor Energinet gjorde flere ejere i november 2009 indsigelse mod, at det var en fotograf fra netop det firma og tilmed udpeget af DONG Energy, der skulle udarbejde visualiseringerne.

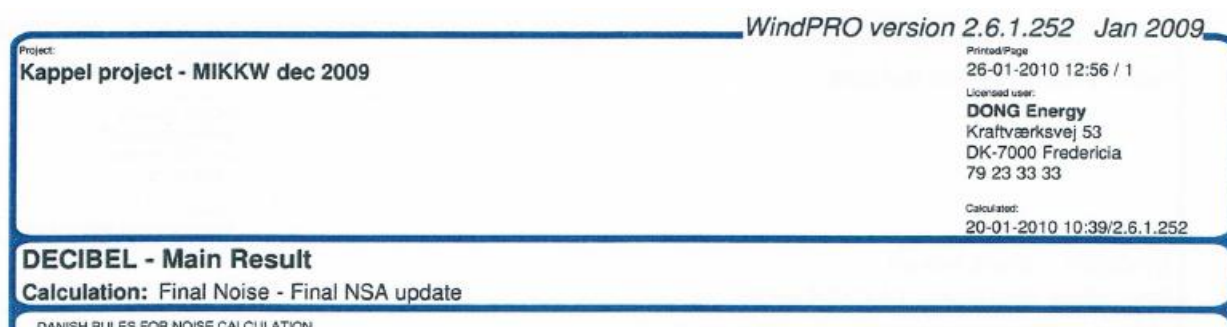
"En positiv holdning til vindkraft og vedvarende energi er en forudsætning" for ansættelse i PlanEnergi Midtjylland kan man læse i firmaets jobannoncer.

Da fotografen allerede var sendt af sted, blev det aftalt at ejerne, hvis de havde mulighed for det, kunne være til stede ved fotograferingen. Ejerne fik også lov til at udpege, hvorfra fotoet skulle tages, og det behøvede ikke at være på selve ejendommen.

Fotopunktet og mest støjfølsomme punkt på ejendommen kan være to vidt forskellige punkter.

Den støjberegning, der blev udarbejdet i forbindelse med værditabsordningen, omfattede de ejendomme, der havde søgt om erstatning. Beregning er dateret den 20/1 2010 og indgik i DONG Energys partsindlæg som ansøgerne modtog via Energinet ved brev af 5/3 2010 og er ikke identisk med Lollands bilag N.

Nedenfor er vist "brevhovedet" at støjberegningen af 20/1 2010 som indgik i Taksationskommissionens værditabsafgørelser og som var en del af DONG Energys partsindlæg:

Nedenfor er vist "brevhovedet" af støjberegningen i Lollands bilag N:

Project:
Kappel_27092010_rascl

Printed Page
20-01-2011 12:40 / 1

Licensed user:
DONG Energy
Kraftværksvej 53
DK-7000 Fredericia
99 55 11 11
Mikkel Windolf - DONG Energy A/S / mikkw@dongenergy.dk
Calculated:
20-01-2011 11:27/2.7.473

DECIBEL - Main Result

Calculation: Final Noise - Final NSA update of gottesgabe 5

DANISH RULES FOR NOISE CALCULATION.

Beregningen af 20/1 2011 er udfærdiget **efter**, at klagenævnet den 11/1 2011 bad Lolland Kommune om kommentarer til klagerne over lokalplanen.

Beregningen dokumenterer **ikke**, at grænseværdierne jfr. støjbekendtgørelsens bestemmelser kan overholdes, og den er i øvrigt fejlbehæftet på flere punkter, bl.a. møllehøjder.

Lolland Kommune skriver^[1]:

Desuden bemærkes, at støjberegningen kun kan anvendes til **teoretisk at sandsynliggøre**, at støjgrænserne kan overholdes. **Ved den endelige opstilling af møllerne vil Lolland Kommune som tilsynsmyndighed sikre, at de i lovgivningen og lokalplanen fastsatte grænseværdier rent faktisk overholdes.**

VVM-redegørelsen og miljøvurderingen skal sandsynliggøre, at bl.a. støjgrænserne vil kunne overholdes.

DONG Energy har ikke leveret en eneste støjberegning, hvor gældende grænseværdier for støj vil være overholdt for "Eksempel 2", som skal illustrere "worst case".

2.7. STØJFØLSOM ANVENDELSE M.M.

2.7.1. STØJFØLSOM AREALANVENDELSE - VESTERNÆS

Lolland Kommune skriver^[1]:

Lolland Kommune har vurderet, at Vesternæs området er at betragte som spredt bebyggelse i det åbne land. Vesternæs området består af små klynger af huse adskilt af gårde og landbrugsarealer. Husene er opført i forskellige perioder, og området giver ikke indtryk af at være en samlet bebyggelse, der kan sidestilles med et boligområde, endside et lokalplanlagt boligområde.

Små klynger af huse kan også være et støjfølsomt område, uanset hvornår huset er bygget. I øvrigt bærer området tydeligt præg af at være boligområde, idet der f.eks. er gadebelysning.

I det område, der er beskrevet i klagen, **er der kun én beboet gård langs Vesternæsvej og én på Havsnæsvej**, og i Lolland Kommunes markedsføring "Bo på Lolland" beskrives Vesternæs også som en af de største landsbyer i Kappel Sogn, med en af de bedst velbevarede bebyggelsesstrukturer langs vejen.

Uddrag af

"Bo på Lolland" "Kappel og Vestenskov – naturperler ved fjord og kyst", www.lolland.dk:

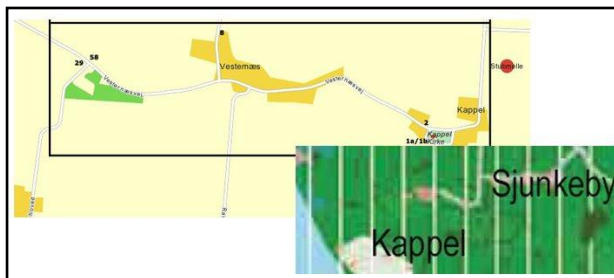
Vesternæs: Vesternæs er en af de største landsbyer i Kappel Sogn. Tilbage i 1600-tallet var der 27 gårde med jord. mange af gårdene er forsvundet, men bebyggelsesstrukturen langs vejen er velbevaret og den senere tilkomne samling af gårde og huse kaldet Ravnegravene har ikke forstyrret landsbyens landskabelige struktur. Derfor er landsbyens struktur en af de mest velbevarede i Lolland Kommune.

Ravnegravene, som også omtales i "Bo på Lolland", er de gårde og huse beliggende på vejen Ravnegravene, som Lolland Kommune har givet DONG Energy forhåndstilsagn om, at man vil ekspropriere for at give plads til vindmøllerne.

Der kan i øvrigt henvises til kort 3.6 i VVM-redegørelsen, hvor Vesternæs ligeledes er afmærket som "By og samlet bebyggelse".

Der er ingen tvivl om, at det afmærkede (lyserøde) område er Vesternæs.

Til sammenligning har klagerne indsat et bagved liggende oversigtskort.

By- og Landskabsstyrelses vindmøllesekretariat skriver da også, at **et område vil være at betragte som støjfølsomt, hvis der er tale om mere end en håndfuld huse samlet** og Miljøcenter Roskilde har da også været i tvivl, hvorfor de den 26/2 2009 skrev således til DONG Energy:

Roskilde Miljøcenter til DONG Energy den 26/2 2009:

"Det ville være ønskeligt at få belyst med en støjberegning hvis den botaniske have og bebyggelsen langs vejen nord for haven er at betragte som støjfølsom arealanvendelse, hvordan vil projektet så se ud for at støjgrænserne er overholdt?"

Som det fremgår af nedenstående, viste DONG Energys beregninger, at der maksimalt ville kunne placeres 3 vindmøller ved Kappel.

DONG Energy v/ Poul B. Sørensen den 2/3 2009:

"Jeg har lagt Peter Hansens have samt området syd for denne ind som rekreativt område og foretaget en støjberegning med alle 7 møller. Haven skal ligge uden for det gule område, hvilket den ikke gør. Ligeledes vedlagt en beregning med kun 3+4+5 på de planlagte placeringer. Ved kun 3 møller ligger haven mv. uden for en støjbelastning på 37 dB(A) ved vind på 6 m/s."

Klagerne fastholder, at flere områder af landsbyen Vesternæs / Vesternæsvej skal betragtes som støjfølsomme områder med de laveste grænseværdier for støj.

Klagerne beder klagenævnet om en stillingtagen til det retlige spørgsmål, mht. Lolland Kommunes beslutning i Teknik- og Miljøudvalget den 7/5 2009, hvor udvalget besluttede at meddele Miljøcenter Roskilde,

- *at hele nærområdet, bebyggelsen langs Vesternæsvej inklusiv "Peter Hansens Have & Planteskole" i støjfølsom henseende er at betragte som "det åbne land".*

2.7.2. STØJFØLSOM AREALANVENDELSE - DIGESTIEN – OFFENTLIGHEDENS ADGANG

Lolland Kommune skriver^[1]:

.. Digestien kun vil være lukket i kortere perioder med ekstremvejrssituationer, hvilket samlet set ikke vil forringe befolkningens naturbaserede rekreative interesser nævneværdigt.

Lukninger/afspærringer af digestien og møllernes påvirkning af området i øvrigt udgør tilsammen en forringelse af befolkningens naturbaserede rekreative interesser.

2.7.2.1. LUKNINGER / AFSPÆRRINGER

Digestien vil ikke kun kunne lukkes / afspærres i kortere perioder med ekstreme vejrssituationer, som Lolland kommune anfører.

Uddrag af VVM-tilladelsen^[6]:

Tilladelsen er betinget af:

.. d) at vindmøllerne under normal drift ikke begrænser mulighederne for at benytte stien på toppen af havdiget foran området som et led i et lokalt og regionalt vandre- og cykelstinet

e) at den nævnte sti i særlige situationer kan afspærres f.eks. ved skiltning, hvis ekstreme vejrforhold medfører risiko for isnedfald eller lignende.

Det er ikke anført, hvad normal drift er for forsøgsvindmøllerne. Det kan således ikke udelukkes, at der vil være flere perioder, hvor der kun er begrænset mulighed for at bruge området rekreativt, ligesom hele anlægsperioden måske vil kunne medføre periodevis begrænsninger.

Uddrag af **Miljørapporten**^[7]:

Sikkerhed

DONG Energy vil udarbejde en procedure, som sikrer, at stien på diget afspærres, hvis der opstår situationer, hvor der er risiko forbundet med at færdes på diget, f.eks. risiko for nedfald af is fra vingerne.

Uddrag af **Lokalplan 360-21**^[9]:

Isnedfald

Om vinteren kan der under særlige forhold dannes islag på vingerne, når møllen står stille.

Overisning ses hyppigst i kystområder, hvor lun, fugtig luft fra havet afkøles i den kolde luft over land.

Rystefølere i vingerne bevirker, at isbelastede vinger ikke vil rotere med mindre alle vinger er ens overisede. Isen vil rystes af ved opstart af møllen.

Ved Kappel kan der således i sjældne tilfælde forekomme risiko for nedfald af is fra vingerne. DONG Energy vil udarbejde en procedure, som sikrer, at stien på diget afspærres, hvis der opstår situationer, hvor der er risiko for nedfald af is fra vingerne.

Uddrag af **Miljøcentrets sammenfatning**^[10]:

Begrænser møllerne adgangen til digestien?

Digestien er en velbesøgt rekreativ facilitet for området. Det nye vindmølleprojekt vil generelt ikke ændre på denne mulighed. Det vurderes, at det under helt særlige vejrforhold med risiko for isned-fald fra møllevingerne af sikkerhedsgrunde kan blive nødvendigt at lukke digestien for færdsel. Det er Miljøcenter Roskildes vurdering, at det under de nævnte omstændigheder næppe vil være særligt attraktivt at opholde sig på diget, og at tabet af almene rekreative muligheder derfor vil være meget begrænset.

Også når forsøgsvindmøllerne ikke er i normal drift, vil adgangen til digestien kunne begrænses. Det gælder også, når der er risiko for is-nedfald, når særlige vejr-situationer gør det nødvendigt, og når der i øvrigt er risiko forbundet med færdsel på diget.

Dage med rimfrost, storm og kuling vurderer klagerne ikke som ekstreme vejr-situationer, men det vil være sådanne dage, hvor der er mulighed for, at digestien vil blive afspærret.

På dage med særlige vejr-fænomener, er der netop færdsel på diget.

Orkanen i december 1999 er et eksempel på, at der ikke færdedes mennesker på digestien, men ellers har digerne og stien netop en særlig tiltrækningskraft under ekstreme vejrforhold, hvilket Rudbjerg Kommune også har redegjort for.

Uddrag af

"Rudbjerg Kommune 1970-1995"^[11], side 9:

... Digerne i Rudbjerg er en speciel og særpræget attraktion, der også i fremtiden vil kunne være til glæde og rekreation for både fastboende og turister, hvad enten de blot vil nyde naturen, bade, fiske, cykle eller iagttage havets mægtige kræfter, når stormene raser, og digets styrke prøves af".

Beboerne i området har aldrig oplevet, at diget eller digestien er blevet afspærret, og enhver afspærring vil derfor være en forringelse af det rekreative område.

Kun naturkatastrofer bør kunne medføre, at området afspærres.

2.7.2.2. VINDMØLLERNES PÅVIRKNING AF DET REKREATIVE OMRÅDE

Projektet vil forringe befolkningens adgang til at færdes og opholde sig i den natur, der grænser op til planlægningsområdet, og som er udlagt som rekreative områder til gavn for almenheden, og i øvrigt **ikke** vil forbedre friluftslivet i det pågældende område.

Området vil, hvis projektet gennemføres, blive belastet med støj på 55 - 100 dB(A) fra vindmøllerne, og de meget store vindmøller så tæt på diget og digestien vil simpelthen skræmme folk væk.

De nye vindmøller er ganske vist trukket en smule længere ind i landet end de nuværende, men vingerne er så meget længere, at de rækker næsten helt ud til diget. Vingen på den største vindmølle, som kommer til at stå 111 meter fra digestien og indenfor strandbeskyttelseslinjen, er 80 meter lang. Til sammenligning er de nuværende møllevinger ca. 17,5 meter.

De 5 af vindmøllerne vil blive placeret i en afstand på 107 - 119 meter fra cykelstien på digekronen. Disse vindmøller er 156 - 199 meter høje og de bløde trafikanter skal således færdes meget, meget tæt på møllerne. Afstande fremgår af *bilag 51*.

Som det fremgår af afsnit 2.9, er der for sendemasten ved Vordingborg deklareret en sikkerhedsafstand. En sådan sikkerhedsafstand burde også være fastsat for møllerne ved digestien. Som minimum burde der holdes en afstand svarende til 1 x møllehøjde, for at sikre trafikken på stien. Afstanden på 1 x møllehøjden er netop den afstand, som vil komme til at gælde for vindmøller langs veje og jernbaner.

Møllerne vil komme til at virke meget voldsomme for dem, der fortsat tør færdes på diget. Ved færdsel på digestien vil man opleve det, som om vingerne roterer ind over stien.

Det er en **stor forringelse** af et rekreativt område, at man placerer et **industriområde / kraftværk midt i det. VVM-redegørelsen** påpeger netop, at området vil få karakter af et **industriområde**, og at møllerne vil få karakter af et **kraftværk**.

Kraftværker bør placeres i udlagte industriområder og ikke i udlagte landzoner. Med et fremtidigt kraftværk i ryggen vil denne naturperle for altid være ødelagt, og den kraftige lysafmærkning vil spolere stjernehimlen, som mange sætter meget høj pris på.

Det er klagernes påstand, at vindmølleprojektet er vedtaget i strid med bl.a. Naturbeskyttelseslovens § 1 og Kapitel 4, Offentlighedens adgang til naturen, Strande.

M.h.t. støjen så fastholder klagerne, at området er at betragte som støjfølsomt område, med en maksimal støjbelastning fra vindmøller på 39 dB(A).

2.7.3. STØJFØLSOM AREALANVENDELSE - PETER HANSENS HAVE OG PLANTESKOLE

Lolland Kommune skriver^[1]:

Peter Hansens Have og planteskole er i Kommuneplan 2010-2022 udlagt som rekreativt område i form af et gartneri med besøgsadgang. I kommuneplanen er det dog tydeligt anført, at "I støjfølsom sammenhæng reguleres området som det åbne land", hvilket vil sige, at området i planmæssig sammenhæng ikke er et støjfølsomt område.

At benævne Peter Hansens Have som værende et gartneri med besøgsadgang er ikke korrekt, idet:

- Peter Hansens Have **primært** er en botanisk have.
- Peter Hansens Have er en turistattraktion, der ved sin enestående plantesamling og skønhed tiltrækker mange gæster fra såvel Danmark som fra udlandet – nogle år mere end 10.000.

- Havens besøgende kommer der **primært** for at nyde havens skønhed og for at få inspiration – **ikke** for at købe planter.
- Peter Hansens Have benyttes gratis af de lokale beboere som rekreativt område.

Flere steder benævner Lolland Kommune da også Peter Hansens Have anderledes.

I miljørapporten kaldes den "Vestlollands Botaniske Have på Vesternæsvej"

I Kommuneplan 2010-2022 kalder Lolland Kommune haven for et "besøgscenter" (kortet side 175) - altså ikke et gartneri - og samme sted (side 176) skriver kommunen, at Peter Hansens Have "yder et væsentligt bidrag til turismen på Lollands sydkyst."

Det er klagers påstand, at Lolland Kommune i svaret til klagenævnet udelukkende kalder Peter Hansens have for "et gartneri med besøgsadgang", fordi man vil undgå, at haven skulle være støjfølsomt område. Flere andre steder i Lolland Kommunes publikationer fremgår det som beskrevet, at Peter Hansens Have er noget andet – nemlig en botanisk have, med en helt unik plantesamling, der yder et stort bidrag til turismen.

Haven skifter således navn alt efter Lolland Kommunes forgodtbefindende men vejskiltene i kommunen vises alle vej til "Den Botaniske Have".

Om havens historie skal her nævnes nedenstående:

Det hele tog sin begyndelse med overtagelsen af en nedlagt branddam over for beboelsen i 1980. Branddammen blev opfyldt med ca. 3000 m³ jord, dog blev et område bevaret og opgravet, og dette udgør således i dag den ene af de 3 søer som er i haven.

Brede læhegn blev plantet som værn mod den hærgende vind i det kystnære område, og først derefter kunne det egentlige anlæg påbegyndes.

Tusindvis af m³ materialer til jordforbedring blev fyldt på de forskellige omhyggeligt udformede bede og iblandet den eksisterende lerede jord, hvorefter bedene gradvis kunne tilplantes.

Efter flere udvidelser og et gigantisk anlægsarbejde udgør arealet i dag ca. 30.000 m², og anlægget rummer en af Nordeuropas største plantesamlinger i privat eje.

Havens mange forskellige anlæg er præget af en inspiration, som hovedsageligt er hentet i de berømte engelske haver, som ejeren har besøgt utallige gange.

Kendetegnende for haven er, ud over det spændende anlæg, især den helt unikke plantesamling, de tusinder af grønne frøer i havens søer og det rige fugleliv, da haven ligger som en oase i det lollandske landskab, som hovedsageligt består af flade marker.

Som eksempler på havens store samlinger kan nævnes i anslåede antal forskellige sorter i de slægter, som er bredest repræsenterede: 1100 rhododendronarter, og hybrider, 70 magnolier, 40 bambus, 900 hosta, 500 hemerocallis, 500 pæoner, 400 helleborus, samt mange andre forskellige planteslægter i større sortsantal, som f.eks. hydrangea, acer, ilex, malus og mange andre planter.

I haven er opsat bænke flere steder, hvor det er tilladt at nyde sin evt. medbragte mad, hvilket også er muligt i pavillonen, som står i arboretet. I pavillonen er plads til max. 12 personer.

Til haven er der knyttet et mindre plantesalg, således, at gæster, der under besøget har fået inspiration og lyst til at købe planter, i et mindre omfang har mulighed herfor.

Lolland Kommune skriver^[1]:

Peter Hansens Have er i princippet fortsat en planteskole, der dog har udviklet sig til en besøgs- have.

Ved vedtagelse af lokalplanen og tilhørende miljørapport var Peter Hansens Have og planteskole således ikke at betragte som et areal med støjfølsom arealanvendelse.

Det er **ikke** korrekt – og direkte misvisende - når Lolland Kommune betegner Peter Hansens Have som "et gartneri med besøgsadgang".

Det er også yderst problematisk, når Lolland Kommune betragter haven på linje med skydebaner og motorsportsanlæg. **Et betragteligt antal mennesker benytter haven som rekreativt område, hvor man kan nyde skønhed og ro, hvorfor haven er et yderst støjfølsomt område.** Der findes næppe gartnerier, hvor kunderne forventes at spise den medbragte mad ved dertil indrettede faciliteter.

Der henvises til:

Bekendtgørelse om støj fra vindmøller, BEK nr. 1518 af 14/12 2006:

§ 3, stk. 2

2) Støjfølsom arealanvendelse: Områder, der anvendes til eller i lokalplan eller byplanvedtægt er udlagt til bolig-, institutions-, sommerhus- eller kolonihaveformål eller som rekreative områder.

Ved flere lejligheder er vi af Miljøstyrelsen blevet gjort opmærksom på, at det, der har betydning for, om et areal er støjfølsomt eller ej, er, **hvad området bruges til, og ikke hvad det kaldes.**

Klagerne fastholder, at Peter Hansens Have anvendes er et rekreativt område og anvendes til rekreativt område.

Klagerne beder klagenævnet om en stillingtagen til det retlige spørgsmål, mht. Lolland Kommunes beslutning i Teknik- og Miljøudvalget den 7/5 2009, hvor udvalget besluttede at meddele Miljøcenter Roskilde,

- at hele nærområdet, bebyggelsen langs Vesternæsvej inklusiv "Peter Hansens Have & Planteskole" i støjfølsom henseende er at betragte som "det åbne land".

2.7.4. STØJFØLSOM AREALANVENDELSE - GOTTESGABE STRANDVEJ

Lolland Kommune skriver^[1]:

Enkeltliggende sommerhuse i det åbne land nyder ikke samme beskyttelse som sommerhuse i sommerhusområder.

Lolland Kommune har ikke dokumenteret påstanden om, at sommerhuse i det åbne land ikke nyder samme beskyttelse som sommerhuse i sommerhusområder.

Sommerhuset beliggende Gottesgabe Strandvej 6 har aldrig har været godkendt til andet end sommerhus og vil aldrig blive det.

Klagerne fastholder, at det er de lave grænseværdier for støj der skal anvendes for sommerhusene beliggende på Gottesgabe Strandvej.

2.8. LAVFREKVENT STØJ

Lolland Kommune skriver^[1]:

*I støjbekendtgørelsen for vindmøller er der ikke krav vedr. lavfrekvent støj. **Afsnittet om lavfrekvent støj er medtaget, da der fra enkelte borgeres side har været udtrykt nervøsiteten omkring en eventuel påvirkning af lavfrekvent støj.***

Det er korrekt, at der i juni 2009 ikke var lovgivet mht. lavfrekvent støj fra vindmøller, såvel i 2006 som 2009 lovede DONG Energy v/ bl.a. Per Hjelmssted Pedersen beboerne i Kappelområdet, **at alle – også fremtidige – love og bekendtgørelser ville blive overholdt, også fremtidig lovning for lavfrekvent støj.**

DONG Energys vicepræsident Kim Ernst har bl.a. 28/11 2006 skrevet til politikerne, at DONG Energy ville overholde en evt. kommende skærpet støjlovgivning, herunder grænseværdier for lavfrekvent støj.

Uddrag af brev fra

DONG Energy, Kim Ernst til politikerne i Storstrøms Amt og Rudbjerg Kommune den 28/11 2006 (bilag 51):

Med dette bidrag er det håbet at få nuanceret diskussionen vedrørende lavfrekvent støj, og endnu engang skal det understreges, at i det tilfælde støjlovgivningen bliver skærpet og eksempelvis grænseværdierne for lavfrekvent støj skærpes, vil DONG Energy til hver en tid overholde de pågældende grænseværdier og krav.

Af VVM-redegørelsen fra august 2006 og DONG Energys brochure fra 2006 fremgår løftet også.

Uddrag af

VVM-redegørelsen fra august 2006^[4]:

Såfremt der på baggrund af resultaterne fra de nedenfor beskrevne projekter, på et senere tidspunkt bliver stillet krav til udsendelsen af lavfrekvent støj fra vindmøller, er E2 indstillet på også at overholde disse støjgrænser ved Kappel."

Uddrag af

DONG Energys brochure fra august 2006 "DEMONSTRATIONSMØLLEPARK VED KAPPEL Fremtidens vindmøller på Vestlolland" (bilag 40):

Lavfrekvent støj og infralyd Der findes i dag ingen grænseværdier for lavfrekvent støj og infralyd, som vindmøller skal overholde. DONG Energy er involveret i forskningsprojekter om måling af infralyd og lavfrekvent støj samt den oplevede genevirkning af støjen. Hvis resultaterne af projekterne munder ud i nye myndighedskrav, vil demonstrationsmølleparken og DONG Energy leve op til disse.

Her i foråret 2011 er støjbekendtgørelsen i høring med henblik på netop fastsættelse af grænseværdier for lavfrekvent støj, og den ændrede bekendtgørelse forventes vedtaget i september 2011. **Herefter bør møllerne ved Kappel være omfattet af disse myndighedskrav, sådan som det er lovet i projektet.**

Lolland Kommune skriver^[1]:

Lolland Kommune har i sin miljørapport lagt sig op af vurderingen fra Miljøcenter Roskilde som den overordnede myndighed på miljøområdet, og har ikke fundet grund til at tvivle på denne vurdering.

Lolland Kommune har samtidig lagt vægt på at DONG Energy, selv om der ikke stilles krav om det i lovgivningen, har tilkendegivet, at man vil afhjælpe eventuelle problemer med lavfrekvent støj. Dette kan f.eks. gøres gennem bygningsforbedringer, i samarbejde med de berørte parter.

Lolland Kommune har ikke blot lagt sig op af vurderingen fra Miljøcenter Roskilde, også i dette tilfælde ligner det ren afskrift, og Lolland Kommune har heller ikke i dette tilfælde foretaget en selvstændig miljøvurdering.

DONG Energys tilkendegivelse om evt. at ville foretage støjdæmpende foranstaltninger er uden værdi. DONG Energy er ikke blevet forpligtet til noget som helst, og har indtil dato ikke kunnet redegøre for, hvilke bygningsmæssige tiltag de evt. vil tilbyde.

Ingen ved om disse (ukendte) tiltag vil kunne afhjælpe støjproblemerne hos naboerne.

DONG Energy ønsker at iværksætte et projekt, der medfører, at man nødvendigvis skal foretage indgreb på anden mands ejendom, for at projektet kan blive lovmedholdeligt og mindre sundhedsskadeligt. I værste fald er der tale om et projekt, der kan betyde, at naboerne ser sig nødsaget til at forlade deres hjem.

Hertil skal føjes,

- **at ejendomsretten er ukrænkelig**
- **at de naboretlige regler anses for overtrådt samt**
- **at bl.a. støjgener er en krænkelse af menneskerettighederne.**

Ved bl.a. at sammenholde oplysningerne fra VVM-redegørelsens tabel 2.6 og 2.7 med VVM-redegørelsens kort 2.3 kan man konstatere, at den lavfrekvente støj indendørs overstiger 21

dB(A) hos 5 af 6 lokaliteter som befinder sig indenfor grænseværdierne for udendørs støj i intervallet 38,4 - 45,2 dB(A) ved 8 m/s.

Iflg. miljørapportens støjudbredelseskort vil der befinde sig ca. 62 ejendomme indenfor det område hvor den udendørs støj, for "Eksempel 2" ved 8 m/s, er beregnet til 38,4-44 dB(A).

Oversigt over ejendomme som befinder sig i området 38,41-45,2 dB(A). "Eksempel 2" ved vindhastigheden 8 m/s	
Vejnavn	Antal
Gottesgabe Strandvej	6
Havsnæsvej	6
Knubbeløkkevej (incl. Kappel Kirke)	5
Riddertoften	4
Vesternæsvej	41
I alt hvor støjen er 38,41 – 44 dB(A)	62
Ravnegravene – Støj over 44 dB(A)	1
I alt	63

For minimum 52 ejendomme, 5 af 6 af ovenstående 63 ejendomme, vil der kunne beregnes lavfrekvent støj indendørs på 21 dB(A), forudsat at ejendommene er blandt de på landsplan 10-20 % dårligst lydisolerede huse.

Som der er redegjort for i klagen, er nærområdets huse fortrinsvis ældre huse og sommerhuse, og det vurderes, at størstedelen af husene er blandt de 10-20 % dårligst lydisolerede.

Ejerne og beboerne af disse - minimum 52 ejendomme - mangler fortsat at få svar på, hvad det er for bygningsmæssige tiltag/forbedringer, som DONG Energy evt. vil og kan tilbyde, for at afhjælpe problemerne med den lavfrekvente støj indendørs.

Kappelgruppens indsigelse af 4/10 2009 (*Lollands bilag G, side 34-75*) indeholder beregninger og bemærkninger til VVM-redegørelsens afsnit om lavfrekvent støj indendørs. Indsigelsen pegede også på adskillige fejl i VVM-redegørelsens/Miljørapportens beregninger og på, at de anvendte beregningsmetoder, ikke er godkendte. Bl.a. er støjen såvel udendørs som indendørs beregnet som gennemsnit for et år.

Indsigelsens beregning – tabel 3 – påviste bl.a. meget store divergenser med VVM-redegørelsens / miljørapportens beregninger af den lavfrekvente støj.

VVM-redegørelsen viste for tilfælde a) middel reduktionstal, årligt gennemsnit beregnet

- at 0 af de 6 beregningspunkter ville blive belastet med mere end 20 dB(A).

Kappelgruppens beregning for tilfælde a) middel reduktionstal, gennemsnit viste

- at 4 af de 6 beregningspunkter ville blive belastet med mere end 20 dB(A).

DELTA har ikke fundet fejl i Kappelgruppens beregninger, som i særdeleshed påviser meget store afvigelser for tilfælde a) middel reduktionstal, som anført ovenfor.

Derimod har Delta efterfølgende måttet erkende, at man havde begået flere fejl, end dem Kappelgruppen i første omgang pegede på.

Klagerne fastholder, at forsigtighedsprincippet ikke er iagttaget.

Der er risiko for, at beboerne i mindst 52 husstande vil blive udsat for sundhedsskadelig lavfrekvent støj.

2.9. SUNDHED OG SIKKERHED

Lolland Kommune skriver^[1]:

I miljørapporten er spørgsmålet om sikkerhed behandlet på baggrund af den udarbejdede risikovurdering. Risikovurderingen viser, at der ikke er større risiko ved den nye vindmøllepark end ved den eksisterende. Lolland Kommune har på baggrund af risikovurderingen vurderet, at der ikke er en væsentlig risiko ved de nye vindmøller.

I juni måned 2011 sendte Naturstyrelsen 24 områder, som umiddelbart er egnede til serie 0-møller, i høring. Kappel er ikke et af disse områder.

Af bilag 2 i Naturstyrelsens høringsmateriale fremgår det, at vindmølleindustriens kriterium er, at der ved flere møller pr. område bør være mindst 3 - 5 x rotordiameter mellem møllerne. Dette skal sammenholdes med, at der i Kappel er planlagt med ned til 2,1 x rotordiameter mellem møllerne, og det der i øvrigt er anført i klagen omkring sikkerhed, afstande, sundhed m.m.

På de afholdte borgermøder blev der spurgt ind til sikkerhedsafstande til master og møller. Spørgsmålene blev besvaret med, at der ikke fandtes afstandsskrav til master, og at der ingen risiko var forbundet med masterne og møllerne.

Den 12/5 1989 er der dog tinglyst en deklaration for TV2-masten ved Vordingborg. Iflg. deklarationen må der ikke etableres veje eller stier, opføres bebyggelse eller være adgang for offentlig færdsel i et nærmere angivet område omkring masten. Dette fremgår af lokalplan for "Golfbane ved Nørreskovgård, Ørslev", maj 2007^[3].

Som det fremgår af Vordingborgs lokalplan, så findes der sikkerhedsafstande til master, og borgerne blev misinformeret.

Vordingborg Kommune forudsatte i lokalplanen^[3],

- at der 200 meter fra TV2-masten blev opsat et hegn i 1,80 meters højde,
- at der blev opsat skilte med "Adgang Forbudt" ved åbninger i hegnet og
- en dispensation fra deklarationen, således at den deklarerede del af banen lukkes i perioder om vinteren med risiko for is-nedfald.

Af plangrundlaget fremgår det ganske vist, at møllerne ved Kappel vil stå stille ved overisning, men det vurderes, at færdsel ved møllerne og masterne i Kappel er forbundet med mindst lige så stor risiko som den, ophold ved TV2-masten er forbundet med.

Sendemasten ved Vordingborg er ca. 318 meter høj. Den højeste mølle ved Kappel er planlagt til at være 200 meter høj med en afstand til digekronen på ca. 111 meter, som det fremgår af bilag 51. Møllevingerne rækker 56 - 80 meter ud fra mølletårnet.

Klagerne fastholder, at

- **den nyeste viden ikke indgår i miljøvurderingen,**
- **der ikke er tilvejebragt det fornødne grundlag for vurderingen,**
- **sikkerhedsforholdene ikke er undersøgt i tilstrækkeligt omfang,**
- **sundhedsforholdene ikke er undersøgt i tilstrækkelig omfang og**
- **den samlede påvirkning af støj (såvel almindelig som lavfrekvent), skyggekast og de kraftige lysglimt udgør en væsentlig og ikke acceptabel sundhedsrisiko.**

Som en af afværgeforanstaltningerne fremgår det af VVM-redegørelsen, at der skal rejses skov ved sommerhusområdet i Vesternæs. Denne afværgeforanstaltning er i øvrigt ikke at finde i Lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport.

2.10. ALTERNATIVER ER IKKE UNDERSØGT

Lolland Kommune skriver^[1]:

I miljørapporten er alternativer til projektet vurderet med udgangspunkt i 0alternativet, Kappel II og Nøjsomhedsodde. **Der er således ikke tale om en retlig mangel.**

Klagerne fastholder, at der er tale om en retlig mangel og at alternative placeringer ikke er undersøgt.

Bl.a. af forslag til miljørapport, juni 2009 fremgår det, at der **ikke** er undersøgt alternative placeringer. Disse er ikke undersøgt, på trods af, at der tilbage i 2006 var op til flere indsendte forslag om alternativer, forslag til ændrede opstillingsmønstre m.m., samt at man igen og igen henviser til forbedringerne i forhold til projektet i 2006.

Foringelser og forbedringer i forhold til de nuværende vindmøller burde være det, man undersøgte og vurderede på. Sammenligninger med et urealistisk projekt kan ikke bruges til noget. Slet ikke da det aldrig ville kunne realiseres, bl.a. pga. de i 2006 totalt urealistiske støjberegninger, der lå i projektet.

I den periode, Miljøministeriet havde sagen liggende til behandling, blev der også indsendt forslag til alternative placeringer. Disse kan være undersøgt, men det fremgår ikke af VVM-redegørelsen og Miljørapporten og heller ikke af de dokumenter, som klagerne har modtaget fra Miljøministeriet.

Uddrag af

Forslag til Miljørapport 360-21, juni 2009 (Lollands bilag C):

Alternative placeringer af demonstrationsvindmøllerne

Der er ikke undersøgt alternative placeringsmuligheder, da dette projekt kun omhandler det konkret udpegede område til forsøgsvindmøller ved Kappel. Dog skal nævnes området "Kappel II" og Nøjsomheds Odde, som har været foreslået i høringsperioden.

Da Kappelgruppen den 13/3 2009 havde møde med repræsentanter fra DONG Energy, oplyste de, at alternative placeringer **ikke** var undersøgt, da møllerne andre steder var forholdsvis nye, og møllerne i Kappel var udtjente. Notat fra mødet fremgår af *bilag 30*.

Miljørapporten har ganske vist en kort beskrivelse af de 3 alternativer som Lolland Kommune oplister, men der har også været forslag om bl.a. et mindre antal møller, andre opstillingsmønstre, Vejro m.m. som alternativ.

Klagerne er bekendte med, at der ikke er pligt til at undersøge alle miljømæssige forhold, men en stor del af de foreslåede alternativer er slet ikke nævnt i miljørapporten.

Klagerne gør gældende, at alternative placeringer ikke er undersøgt, og at der ikke har været tilvejebragt det fornødne grundlag for en beslutning om at forkaste de foreslåede alternative placeringer.

Som eksempel kan nævnes Nøjsomheds Odde, hvor det nødvendige grundlag ikke har været tilvejebragt.

Naturstyrelsen har i foråret 2011 screenet hele landet for at finde frem til et antal steder, hvor der potentielt kan opstilles serie 0 møller^[5], og netop Nøjsomheds Odde er blandt de områder som Naturstyrelsen har peget på – altså er det egnet som alternativ til Kappel.

Kappel er derimod ikke fundet egnet af Naturstyrelsen.

Klagerne fastholder, at alternative placeringer ikke reelt er undersøgt, og at det udgør en retlig mangel.

2.11. OPSTILLINGSMØNSTRE, HØJDER, INDBYRDES AFSTANDE

Lolland Kommune skriver^[1]:

*Lolland Kommune har ikke fundet anledning til at betvivle Miljøcenter Roskildes vurdering af, at der er tale om et **særligt tilfælde**.*

Klagerne fastholder de i klagen anførte klagepunkter.

2.12. PLACERING AF VINDMØLLER PÅ GOTTEGABE GODS

Lolland Kommune skriver^[1]:

*Gottesgabe Gods ønsker, at møllerne og tilhørende befæstede arbejdsarealer placeres i et hjørne af markerne. ... **Det er ikke muligt at ændre møllernes placering, da vindmøller skal opstilles i et mønster, både i forhold til landskabet og i forhold til hinanden, af hensyn til såvel sikkerhed som støjudsendelse.***

Lolland Kommune kan åbenbart ikke huske, at placeringerne på mølle nr. 6 og 7 er ændret af kommunen selv, på baggrund af indsigelser om, at støjgrænserne ikke var overholdt.

Denne nye placering for mølle nr. 7 tilgodeser netop indsigelsen fra Gottesgabe Gods.

Med hensyn til kommunens begrundelse for afslaget, at "vindmøller skal opstilles i et mønster, både i forhold til landskabet og i forhold til hinanden, af hensyn til såvel sikkerhed som støjudsendelse", så har Miljøcenter Roskilde og Lolland Kommune netop med vedtagelsen af tillægget til kommuneplanen og lokalplanen, givet grønt lys for at fravige opstillingsmønstret. Denne fravigelse er et af klagepunkterne til Klagenævnet.

2.13. HABITATOMRÅDE OG BESKYTTEDE ARTER

Lolland Kommune skriver^[1]:

I VVM og miljørapporten er påvirkningen af habitatområder, natur, fugle og dyre- og planteliv vurderet. Vurderingen viser, at lokalplanen ikke vil medføre væsentlig skade på naturen og dyrelivet, herunder habitatområder og beskyttede arter.

..Lolland Kommune har ikke fundet grund til at tvivle på de to undersøgelser, eller på den overordnede myndighed på miljøområdet, Miljøcenter Roskildes vurdering.

Lolland Kommune har vedtaget lokalplanen i fuld tillid til Hedeselskabets og Orbicons undersøgelser og til Miljøcenter Roskildes vurdering af disse undersøgelser.

Klagerne påpeger, at hverken Hedeselskabet, Orbicon eller Miljøcenter Roskilde i Kappelprojektet forholder sig til retlige problemer i forhold til habitatområder og beskyttede arter.

Af svarskrivelsen fremgår det ikke, om Lolland Kommune har haft overvejelser i forbindelse med projektets retlige forhold.

Klagerne fastholder, at projektet på flere punkter er i konflikt med gældende dansk lov og habitatdirektivet.

Der henvises til klagepunkterne i klagens afsnit 9-9.3.

Der henvises i øvrigt til klagerens påstand, at Lolland Kommune ikke har foretaget en selvstændig miljøvurdering.

2.14. ANVENDELSE AF VIDEN I MILJØRAPPORTEN

Lolland Kommune skriver^[1]:

Da der således **ikke er tale om sammenlignelige møller, er det ikke fundet relevant at inddrage erfaringer fra Statens testplads** for forsøgsvindmøller i Høvsøre ved udarbejdelsen af miljørapporten.

Klagerne fastholder, at der er tale om sammenlignelige vindmøller ved f.eks. testpladsen ved Høvsøre.

De vindmøller, som er opstillet på Statens testplads for forsøgsvindmøller i Høvsøre, er som Lolland Kommune korrekt anfører, ikke typegodkendt, men møllerne, som er opstillet ved Høvsøre, må antages at blive typegodkendt og opstillet ved f.eks. Kappel.

Vindmøllerne ved Høvsøre er størrelsesmæssigt at sammenligne med de vindmøller, som forventes at blive opstillet ved Kappel, og det må netop være meningen, at testresultaterne – bl.a. fra Høvsøre og fra Østerild skal bruges, når man projekterer såkaldte serie 0-møller.

Man kan spørge sig selv, hvorfor der overhovedet skulle være testpladser, hvis man ikke kan bruge resultaterne herfra. Det vil være ulogisk at afvise indsamlede resultater og erfaringer fra diverse testpladser.

Klagerne fastholder, at resultater fra prototypemøller skal bruges i forbindelse med udarbejdelse af VVM-redegørelser og miljørapporter for serie 0-møller, som man planlægger med ved Kappel. Ingen andre møller er mere sammenlignelige.

Lolland Kommune skriver^[1]:

Årsagen til, at der ikke er beskrevet kumulerede effekter i sammenhæng med Rødsand I og II er ikke, at der ikke har fundet en vurdering sted. **En sådan vurdering er foretaget, og den har vist, at der slet ikke er kumulative effekter, idet vindmølleparkerne er beliggende i så stor afstand fra hinanden, at eventuelle miljøeffekter ikke vil række over så stor en afstand.**

At Lolland Kommune har foretaget en vurdering af kumulerede effekter i forhold til Habitatområdet for marsvin (H260) hvad angår Rødsand I og Rødsand II kommer bag på klagerne.

I aktindsigternes dokumenter, er baggrunden for denne vurdering ikke at finde. Baggrunden for vurderingen fremgår heller ikke af Miljørapportens reference og literaturliste.

Lolland Kommune skriver^[1]:

Med hensyn til Femern-forbindelsen, så var dette projekt på tidspunktet for lokalplanens udarbejdelse ikke på et så fremskredent planlægningsstadium, at det var muligt at vurdere projektets effekter på miljøet. Det var således endnu ikke besluttet, om der overhovedet skulle etableres en forbindelse, og om der i givet fald ville blive tale om bro eller en tunnel.

Derfor var det heller ikke muligt at vurdere de eventuelle kumulative effekter af lokalplanen og Femern-forbindelsen, i forbindelse med vedtagelse af lokalplanen. Eventuelle kumulative effekter vil skulle vurderes i forbindelse med etablering af Femern-forbindelsen.

Lolland Kommune havde på tidspunktet for vedtagelsen af lokalplanen ikke kendskab til, hvorledes Fehmernbælt-forbindelsen ville blive, og derfor kunne kommunen ikke undersøge de kumulerede effekter med hensyn til marsvin.

Lolland Kommune skriver, at en sådan undersøgelse skal foretages, når man kender beslutningen. Denne beslutning er nu kendt, og som klagerne **ser vi nu frem til en grundig undersøgelse af de kumulerede effekter af Kappelprojektet og Fehmernbæltforbindelsen i forhold til Habitatområde H260.**

En sådan undersøgelse bør have opsættende virkning på projektet – specielt fordi H260 er en vigtig korridor for marsvinenes bevægelser i Østersøen.

På Riddertoftes Beboerforenings vegne og
på vegne af øvrige klagere

Rita Petersen
Formand for Riddertoftes Beboerforening
Gottesgabs Strandvej 4
4900 Nakskov

REFERENCER

- [1] Lolland Kommunes skrivelse af 23/5 2011.
- [2] Miljøministeriets pressemeddelelse af 30/11-2006 "Miljøministeren overtager planlægningen af demonstrationsvindmøller på Lolland"
http://www.mim.dk/Nyheder/Pressemeddelelser/2006/2006-11-30_Vindm%C3%B8ller_ved_Kappel.htm
- [3] LOKALPLAN NR. O-505.1 "Golfbane ved Nørreskovgård, Ørslev, Vordingborg maj 2007.
- [4] VVM-redegørelse "Mulighed for placering af op til 9 store demonstrationsvindmøller ved Kappel, Rudbjerg Kommune", Forslag til tillæg nr. 8 til regionplan 2005-2017, Storstrøms Amt, August 2006.
- [5] Rapport om planlægning for testpladser til serie 0-møller frem mod 2020 med tilhørende miljøvurdering. Naturstyrelsen juni 2011.
- [6] VVM-tilladelse af 27/5 2010 til DONG Energy, udstedt af Miljøcenter Roskilde
- [7] Miljørapport – til Miljøvurderling efter Lov om miljøvurdering af planer og programmer til Lokalplan 360-21 Forsøgsvindmøller ved Kappel, Lolland Kommune, juni 2010.
- [8] Vindmøllepark ved Kappel, Lolland kommune, Del 2
VVM-redegørelse, maj 2010 (juli 2009)
- [9] Lokalplan 360-21 Forsøgsvindmøller ved Kappel. Lolland Kommune, juni 2010.
- [10] "Sammenfattende redegørelse vedrørende den offentlige høring omkring forslag til kommuneplantillæg med VVM for vindmøller ved Kappel på Lolland".
Miljøcenter Roskilde 27. maj 2010.
- [11] "*Rudbjerg Kommune 1970-1995*"

BILAG

Bilag 1-25 er vedlagt som bilag i skrivelsen af 7/9 2010.

- Bilag 26: Miljøminister Troels Lund Poulsen til Kappelgruppen den 8/9 2008.
- Bilag 27: Korrespondance med DONG i februar 2009. Skal ikke fremlægge et nyt forslag.
- Bilag 28: Mail fra MF Henrik Høegh den 15/10 2008 til Miljøministeren.
Svarskrivelse af 29/10 2008 fra Miljøministeren TLP til Henrik Høegh.
Udkast til svarskrivelse til Henrik Høegh, Sven Koefoed-Hansen den 28/10 2008.
- Bilag 29 Referater fra møder om planlægning af vindmøller ved Kappel, udstedt af Miljøcenter Roskilde:
1. møde den 3/11 2008 – opstartsmøde.
2. møde den 3/3 2009 – før den supplerende idéfase og før projektet kendes.
3. møde den 11/5 2009 – efter den supplerende idéfase.
4. møde den 15/6 2009 – 1. udkast til VVM som Lolland politisk behandler.
- Bilag 30: Kappelgruppen til Miljøcenter & Lolland den 23/3 2009.
Notater fra møde med DONG Energy den 13/3 2009.
- Bilag 31: DONG sendte 1. udkast til VVM 1/5 2009
- Bilag 32: Miljøcenter Roskildes annonce 30/3 2009 – supplerende idéfase
- Bilag 33: Høringssvar til Miljøcenter Roskilde – supplerende idéfase.
Riddertofte Beboerforenings brev af 28/4 2009.
Kappelgruppens brev af 30/4 2009.
Miljøteamets brev af 30/4 2009 (tilgået RMC ved mail 12/5 2009).
- Bilag 34 Mail af 12/5 2009 fra Lolland Kommune. Miljørapport "copy paste".
Mail af 15/6 2009 fra Miljøcenter Roskilde. VVM-redegørelse ikke færdig.
- Bilag 35: Juridisk sammenligning ændringer i lokalplan 360-21.
Juridisk sammenligning ændringer i miljørapport til lokalplan 360-21.
- Bilag 36: Fire manglende indsigelser Lollands bilag G.
- Bilag 37: IWALs årsrapport 2009.
- Bilag 38: Miljøminister under pres i møllesagen – millionerne venter. Folketidende 24/6 2008.
- Bilag 39: Mail fra IWALs direktør Gunnar Mikkelsen den 30/11 2006 til DONG Energy.
- Bilag 40: DONG Energys brochure fra aug. 2006 "DEMONSTRATIONSMØLLEPARK VED KAPPEL Fremtidens vindmøller på Vestlolland".
- Bilag 41: Lollands støtteerklæring af 27/11 2009.
- Bilag 42: Indberetningsskema for projektet "Vind og vand projekttitel" EFP-06, Rudbjerg Wind Power Academy 2006. indsendt til Energistyrelsen den 12/4 2007.
- Bilag 43: Aktindsigt vedr. IWAL udleveret af DONG Energy den 29/3 2010.
- Bilag 44: Dagsorden for borgermødet den 26/8 2009.
Udskrift af programsat indlæg fra Kappelgruppen på mødet 26/8 2009.

- Bilag 45: Information til Amtsråd og Byråd den 28/11 2006 mht. radar lysafmærkning.
- Bilag 46: Svar fra SLV har vedr. lysafmærkning, brev af 14/6 2011.
Forespørgsel til SVL vedr. lysafmærkning, brev af 8/5 2011.
Korrespondance med Roskilde Miljøcenter vedr. VVM's oplysninger om forsøg med lysafmærkning, juni 2010.
- Bilag 47: DONG Energys støjberregning af 3/2 2009 for 7 vindmøller 5 - 8 MW.
- Bilag 48: Korrespondance om udlevering af støjberregning af 1/6 2010.
- Bilag 49: DONG Energys brev 17/11 2009 vedr. visualiseringer til værditabserstatning.
- Bilag 50: Korrespondance mellem Lolland Kommune og DONG Energi af 2009.05.27 vedr. Miljøteamets har spørgsmål til miljørapporten.
- Bilag 51: Oversigt over afstande fra digekrone til møller og master
- Bilag 52: Brev af 28/11 2006 fra DONG Energy v/Kim Ernst til politikerne om vindmølle støj.
- Bilag 53: Forslag til Lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport, juni 2009 - høringsudgaven.
- Bilag 54: Tidsskema